

Miljøgodkendelse

Gadefennevej 4, 6760 Ribe

4. december 2024

Teknik & Miljø
Esbjerg Kommune

Oplysninger om husdyrbruget og ansøgningen

Husdyrbruget	
Husdyrbrugets CVR-nummer	25201574
Husdyrbrugets navn	Jannie og Kim Nielsen
Beliggenhedsadresse	Gadefennevej 4, Enderup
Postnummer	6760
By	Ribe
Ansøger	
Ansøger navn	Jannie og Kim Nielsen
Ansøger adresse	Gadefennevej 4, Enderup
Ansøger postnummer	6760
Ansøger by	Ribe

Konsulent	
Konsulent Cvr	27428843
Konsulent virksomhedsnavn	SAGRO I/S
Konsulent navn	Lisbeth Tønning
Konsulent adresse	Majsmarken 1
Konsulent postnummer	7190
Konsulent by	Billund
Konsulent telefon	20184809
Konsulent email	lit@sagro.dk
Ejendom	
Ejendomsnummer	8980997
CHR numre	

Sag nr.: 24/17989

Sagsansvarlig: Thomas Løkkebø

Skema nr.: 246416, version 1

Indsendt dato: 23.08.2024

ESBJERG KOMMUNE

Natur & Vandmiljø

Torvegade 74

6700 Esbjerg

Telefon: 7616 1616

E-mail: miljo@esbjergkommune.dk

Web: www.esbjergkommune.dk

Copyright: Alle kort og luftfoto: copyright DDO ®, ©COWI

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	4
KOMMUNENS AFGØRELSE	5
FORUDSÆTNINGER OG VILKÅR.....	5
UDNYTTELSE OG BORTFALD	10
MEDDELELSESPLIGT	10
ØVRIGE FORHOLD	11
OFFENTLIGGØRELSE.....	11
KLAGEVEJLEDNING	11
KOMMUNENS VURDERING OG BEGRUNDELSE FOR VILKÅR	13
INDLEDNING	13
GENERELLE FORHOLD	13
Godkendelsens omfang.....	13
Tidligere godkendelser.....	13
Samdrift med andre husdyrbrug	14
HUSDYRBRUGETS INDRETNING OG DRIFT	14
Driftsbygninger.....	14
Dyrehold, staldsystem og produktionsareal	14
Foder	15
Husdyrgødning	15
Spildevand/restvand	16
HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED	16
Faste afstandskrav og planmæssige forhold	16
Landskab og kulturmiljø.....	18
HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNING AF OMGIVELSERNE	20
Ammoniakupåvirkning af naturområder og beskyttede arter	20
Lugt	23
Transporter	24
Støj.....	25
Støv, fluer og skadedyr	25
Lys.....	26
Driftsforstyrrelser og uheld	26
RESSOURCER, AFFALD OG DØDE DYR	26
Ressourcer.....	26
Affald	27
BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT).....	27
ALTERNATIVE MULIGHEDER	28
SAMLET VURDERING	28
OFFENTLIGGØRELSE OG HØRING.....	29
BILAG 1: LANDSKABSANALYSE	30
BILAG 2: MILJØKONSEKVENSRAPPORT	40

Indledning

Hvad drejer sagen sig om?

Esbjerg Kommune har modtaget en ansøgning om en §16a miljøgodkendelse. Husdyrbruget på Gadefennevej 4, 6760 Ribe søger om:

- En udvidelse af produktionsarealet fra 3.035 m² til 5.265 m².
- Etablering af ny kalvestald nord for eksisterende kalvestald.
- Etablering af seks nye kalvehuse vest for eksisterende kalvestald.
- Etablering af ny mødding (480 m²).
- Etablering af ny kornsilo (amerikanersilo).
- Forlængelse af eksisterende ensilagesiloer (2 stk. a 11*25 m).
- Plads til kalvehytter.

Offentliggørelse

I forbindelse med den offentlige høring er der kommet bemærkninger fra en omboende. De indkomne bidrag, og Esbjerg Kommunes bemærkninger til disse, fremgår af miljøgodkendelsens afsnit "Offentliggørelse og høring".

Læsevejledning

Miljø skal i denne sammenhæng forstås som påvirkning af omboende og miljøet i bred forstand herunder landskab og natur med dens bestande af vilde planter og dyr.

Miljøgodkendelsen er opdelt i 3 dele:

- Del 1: Kommunens afgørelse
Fastlægger de vilkår, der skal gælde for husdyrbruget. Vilkårene sikrer, at driften af husdyrbruget kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.
- Del 2: Kommunens vurdering og begrundelse for vilkår
Indeholder kommunens vurdering af ansøgningen og en begrundelse for de stillede vilkår.
- Del 3: Miljøkonsekvensrapport
Indeholder en miljøkonsekvensrapport, som er udarbejdet af ansøgers rådgiver. Rapporten beskriver mere detaljeret driften af husdyrbruget. Rapporten indeholder også en beskrivelse og en vurdering af de miljøpåvirkninger, som driften af husdyrbruget giver anledning til.

Miljøkonsekvensrapporten er vedlagt som bilag 1.

Kommunens afgørelse

Esbjerg Kommune meddeler miljøgodkendelse til kvægbruget på Gadefennevej 4.

Godkendelsen omfatter:

- En udvidelse af produktionsarealet fra 3.035 m² til 5.265 m².
- Etablering af ny kalvestald nord for eksisterende kalvestald.
- Etablering af seks nye kalvehuse vest for eksisterende kalvestald.
- Etablering af ny mødding (480 m²).
- Etablering af ny kornsilo (amerikanersilo).
- Forlængelse af eksisterende ensilagesiloer (2 stk. a 11*25 m).
- Ændring af del af eksisterende stald til foderlade.
- Plads til kalvehytter.

Godkendelsen meddeles efter § 16a, stk. 1 i husdyrbrugloven¹.

Samtidig meddeles dispensation til placering af kalvestald og kalvehus mindre end 30 meter fra naboskel. Konkret dispenseres der som følger:

Kalvestalden placeres 9 m fra naboskel til matrikel nr. 215 Hviding Ejerlav, Hviding (Enderupvej 65).

Nordligste kalvehus placeres 21 m fra naboskel til matrikel nr. 215 Hviding Ejerlav, Hviding (Enderupvej 65).

Sydligste kalvehus placeres 24 m fra naboskel til matrikel nr. 6a Hviding Ejerlav, Hviding (Enderup Møllevej 18).

Dispensationerne meddeles efter § 9 stk. 3 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger der ligger til grund for afgørelsen i afsnittet "Kommunens vurdering og begrundelse for vilkår".

Forudsætninger og vilkår

Esbjerg Kommune forudsætter, at husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen og den medsendte miljøkonsekvensrapport. Godkendelsen meddeles på vilkår, der sikrer at husdyrbruget med det ansøgte ikke medfører væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

Husdyrproduktion

1. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:

Staldnavn	Dyregruppe samt staldsystem	Produktionsareal m ²
Kalvestald	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	70

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer.

	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	2.400
Ny stald	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	1.580
Kalvehus 1	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	200
Kalvehus 2	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	200
Kalvehus 3	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	200
Kalvehus 4	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	200
Kalvehus 5	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	200
Kalvehus 6	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	200
Kalveytter	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	15

- Husdyrbruget skal på tilsynsmyndighedens forlangende kunne fremvise dokumentation for produktionsarealets størrelse. Denne dokumentation kan bestå af tegninger over staldenes indretning med angivelse af mål for de enkelte områder med dyr.
- Der skal senest en måned efter ibrugtagning af nyt produktionsareal indsendes målfaste tegninger af produktionsarealet. Med ibrugtagning menes at der er indsat dyr på produktionsarealet.

Indretning og drift

- Ændringer i ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal meddeles Esbjerg Kommune.
- Husdyrbruget og dens omgivelser skal renholdes så det ikke giver anledning til gener for omgivelserne.

Husdyrgødning

- Arealet af gødningslagre og typen af husdyrgødning skal være som beskrevet nedenfor.

Gødningslager	Gødningstype	Tilladt areal
Gyllebeholder 2.058 m ³ (eksisterende)	Ingen krav	501 m ²
Gyllebeholder 4.000 m ³ (eksisterende)	Ingen krav	1005 m ²
Møddingsplads (eksisterende)	Kvæg, heste, får og geder	480 m ²

- Overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn og lign skal foregå under opsyn, så spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
- Påfyldning af gyllevogne og lignende skal ske enten med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb eller foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter, at perioden med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Pladsen skal mindst have tæthed og faldforhold svarende til kravene i Landbrugets Byggeblad nr. 103.11-2.

Spildevand

9. Der skal inden byggeriet påbegyndes indsendes en ansøgning om udledningstilladelse inklusiv et projekt om forsinkelsesbassin. Der vil blive meddelt en særskilt tilladelse hertil.
10. Afløbsplan, der beskriver afløbsforhold fra de nye stalde, ensilageplads, befæstet areal, skal indsendes til Esbjerg Kommune. Med afløb menes både afløb for flydende husdyrgødning og vand. Afløbsplanen skal være udført af autoriseret kloakmester og indsendes til Esbjerg Kommune senest 1 måned efter byggeriet af afsluttet.

Landskabelige værdier

11. Gyllebeholder GB2 skal fjernes, når den ikke længere er nødvendig for driften.
12. Der skal der etableres minimum 5 rækker afskærmende beplantning syd for gyllebeholderen GB2 (grøn streg jf. kort A).
13. Det eksisterende beplantningsbælte nord og vest for gyllebeholderen GB2 (grøn streg jf. kort A) skal forstærkes, så det består af i alt minimum 5 rækker afskærmende beplantning.
14. Al beplantning omkring gyllebeholderen GB2 skal bestå af 3 rækker hjemmehørende arter af træer og buske og 2 rækker af poplen "OP42" (Populus trichocarpa). Beplantningen skal være etableret senest den 31. december i samme årstal, hvor gyllebeholderen GB2 etableres.
15. Ny kalvestald må opføres med en højde på maksimalt 8 m over terrænhøjden.
16. Ny kalvestald skal opføres med sort tag, mørkegrå gavle og gavltrekanter (RAL7024 eller mørkere).
17. Den eksisterende kalvestald skal have mørkegrå gavltrekanter mod vest (RAL7024 eller mørkere).
18. Der må i den nye kalvestald ikke være lysudfald gennem tagrygning eller gavltrekanter, og kun i begrænset omfang gennem øvrigt tagareal.
19. Eksisterende solitære træer langs Enderupvej (pink streg på kort A) skal bevares, om nødvendigt ved genplantning.
20. Eksisterende beplantning omkring gårdanlægget (gul streg jf. kort A) skal bevares og vedligeholdes og om nødvendigt genplantes.
21. Hvis eksisterende beplantning (blå streg jf. kort A) nedlægges, skal der etableres afskærmende beplantning øst for gyllebeholderen, der opfylder samme afskærmende funktion.

Ammoniakfordampning

22. Gyllebeholder GB 2 skal være forsynet med fast overdækning i form af telt-overdækning med indvendigt skørt. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
23. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen. Hvis en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen.

Lugt

24. Husdyrbrugets drift må ikke give anledning til lugtgener som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området.
25. Der skal opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres, at gulve holdes tørre og at stalde og fodringsanlæg (foderbord, krybber og lignede) holdes rene.

Støj

26. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbruget må i intet punkt- målt eller beregnet ved nærmeste nabobeboelse med tilhørende arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier.

	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Hverdage	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	1 time
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	½ time

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd-niveauer i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Reference-tiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden.

27. Støjvilkårene omfatter al støj fra husdyrbruget på ejendommens bygnings-parcel, det vil sige også støj fra andet end faste tekniske installationer.
28. Maksimalværdien af støjniveauet om natten (kl. 22.00 - 07.00) må ikke overstige 55 dB (A) i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land.
29. Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne i ovennævnte vilkår er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støj-måling og eller -beregning om året. Målingerne/beregningerne skal foretages

på/for de mest støjbelastede områder udenfor husdyrbrugets grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med kommunen." Målinger/beregninger skal foretages af et firma eller laboratorium, der er godkendt af Miljøstyrelsen til at udføre "Miljømåling – ekstern støj".

Støv

30. Driften af husdyrbruget må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal.

Skadedyr

31. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).
32. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Lys

33. For at undgå lysgener skal lyset slukkes når det ikke er påkrævet for produktionen eller af dyrevelfærdsmæssige årsager.
34. Lyset i staldbygningerne skal i tidsrummet 22:00-06:00 slukkes eller sænkes til 25 lux, medmindre der arbejdes i stalden.

Uheld

35. Der skal forefindes en beredskabsplan, som kan fremvises på forlangende. Beredskabsplan skal fastlægge, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre påvirkning af omgivelserne. Beredskabsplanen skal revideres årligt og skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på "at stoppe uheldet" og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke eksterne/interne personer og myndigheder, der skal alarmes og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på husdyrbruget, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Råvarer og hjælpeoffer

36. Ved håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.

37. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
38. Opbevaring af olier og kemikalier skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes forskrift for opbevaring af olie- og kemikalier.

Affald

39. Opbevaring af erhvervsaffald, herunder olie- og kemikalieaffald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes Regulativ for erhvervsaffald.
40. Bortskaffelse af olie- og kemikalieaffald og øvrigt affald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes til enhver tid gældende regulativer.

Ophør

41. Ved ophør af bedriften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Al miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning.

Udnyttelse og bortfald

En godkendelse efter §16a bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter, at godkendelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

Med udnyttet menes her, at byggeriet faktisk er afsluttet.

Hvis en godkendelse efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 % af det tilladte eller godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 % af det mulige indenfor rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Meddelelsespligt

Kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt. Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde der indebærer forøget forurening før udvidelsen eller ændringen er godkendt. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til størrelsen af produktionsarealet, ændringer i dyretypen eller ændringer af staldsystem. Esbjerg Kommune skal have lejlighed til at vurdere, hvorvidt udvidelsen/ændringen kræver en ny godkendelse eller om udvidelsen/ændringen kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til husdyrbrugloven. Øvrige relevante godkendelser og tilladelser skal indhentes særskilt.

Der skal søges udledningstilladelse efter spildevandsbekendtgørelsen for bortledning af tagvand til vandløb.

Etablering af nye anlæg må ikke igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Esbjerg Kommune. Visse anlæg kræver dog ikke byggetilladelse. Det anbefales at kontakte Byggeri, Esbjerg Kommune for afklaring heraf.

Terrænregulering kan kræve landzonetilladelse og i nogle tilfælde også tilladelse efter anden lovgivning. For eksempel fastsætter vandløbsloven, at der ikke uden tilladelse må ændres på vandets naturlige afløb til anden ejendom eller hindre det naturlige afløb af vand fra højere liggende ejendomme. Kontakt Byggeri, Esbjerg Kommune inden du terrænregulerer, for at få en vurdering af hvilke tilladelser der evt. kræves.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler kan være en skærpelse af denne godkendelses vilkår.

Offentliggørelse

Afgørelsen annonceres den 4. december 2024 på Miljø- og Fødevareministeriets Digital MiljøAdministration (<https://dma.mst.dk>) og Esbjerg Kommunes hjemmeside (Esbjerg Kommunens hjemmeside (<https://www.esbjerg.dk/politik-og-demo-krafti/hoeringsportal>)).

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber den 2. januar 2025.

Klageberettigede er ansøger, Miljøministeren, Styrelsen for Patientsikkerhed, enhver der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, samt foreninger og organisationer i det omfang de har klageret.

En klage skal indsendes via Klageportalen. Klageportalen kan findes via forsiden på www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger også på www.borger.dk og www.virk.dk.

Klagen sendes automatisk via Klageportalen til Esbjerg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Esbjerg Kommune i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet ansøgning via mail til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen.

Når man klager opkræves der et gebyr. Gebyret er 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen og tilbagebetales hvis:

- Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Afgørelsen kan desuden indbringes til prøvelse hos domstolene inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Udnyttelse af godkendelsen

Ifølge husdyrbrugloven har en klage over miljøgodkendelsen som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Det betyder, at miljøgodkendelsen kan udnyttes uanset eventuelle klager, men dette begrænser dog ikke Miljø- og Fødevareklagenævnets mulighed for at ændre eller ophæve Esbjerg Kommunes afgørelse. Det vil være Miljø- og Fødevareklagenævnet, som kan oplyse om hvorvidt en klage har opsættende virkning.

Kommunens vurdering og begrundelse for vilkår

Indledning

Husdyrbruget på Gedefennevej 4, 6760 Ribe har søgt en miljøgodkendelse efter husdyrbruglovens §16a.

Ansøgningen er indsendt via det it-baserede ansøgningssystem på husdyrgodkendelse.dk. Som en del af ansøgningen har ansøger udarbejdet en miljøkonsekvensrapport, der beskriver og vurderer husdyrbrugets påvirkninger af miljøet. Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som påvirkning af omboende og miljøet i bred forstand herunder natur og landskab.

Miljøkonsekvensrapporter er vedlagt som bilag 1.

Denne del af godkendelsen indeholder kommunens vurdering af ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten og en begrundelse for de stillede vilkår.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er i husdyrbrugloven og tilhørende bekendtgørelser og vejledning².

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen har der været dialog med ansøger. I de tilfælde hvor Esbjerg Kommune supplerer ansøgers miljøvurdering eller hvor kommunens miljøvurdering er en anden end ansøgers vurdering, vil dette fremgå af nedenstående afsnit.

Generelle forhold

Godkendelsens omfang

Husdyrbruget søger om:

- En udvidelse af produktionsarealet fra 3.035 m² til 5.265 m².
- Etablering af ny kalvestald nord for eksisterende kalvestald.
- Etablering af seks nye kalvehuse vest for eksisterende kalvestald.
- Etablering af ny mødding (480 m²).
- Etablering af ny kornsilo (amerikanersilo).
- Forlængelse af eksisterende ensilagesiloer (2 stk. a 11*25 m).

For at Esbjerg Kommune til enhver tid kan kontakte den ansvarlige for husdyrbruget, er der stillet vilkår om, at ændringer i ejerforhold skal meddeles til Esbjerg Kommune.

Tidligere godkendelser

Husdyrbruget er ikke tidligere miljøgodkendt efter § 16a, der er dog i juli 2022 givet en miljøtilladelse efter husdyrbruglovens § 16b.

² Husdyrbrugloven (LBK nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer); Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (BEK nr. 300 af 20. marts 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug); Husdyrgødningsbekendtgørelsen (BEK nr. 2243 af 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning) samt Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning.

Samdrift med andre husdyrbrug

Af husdyrbrugloven fremgår det, at hvis et husdyrbrug er forureningsmæssigt og teknisk eller driftsmæssigt forbundet med et andet husdyrbrug, så skal husdyrbrugene godkendes samlet.

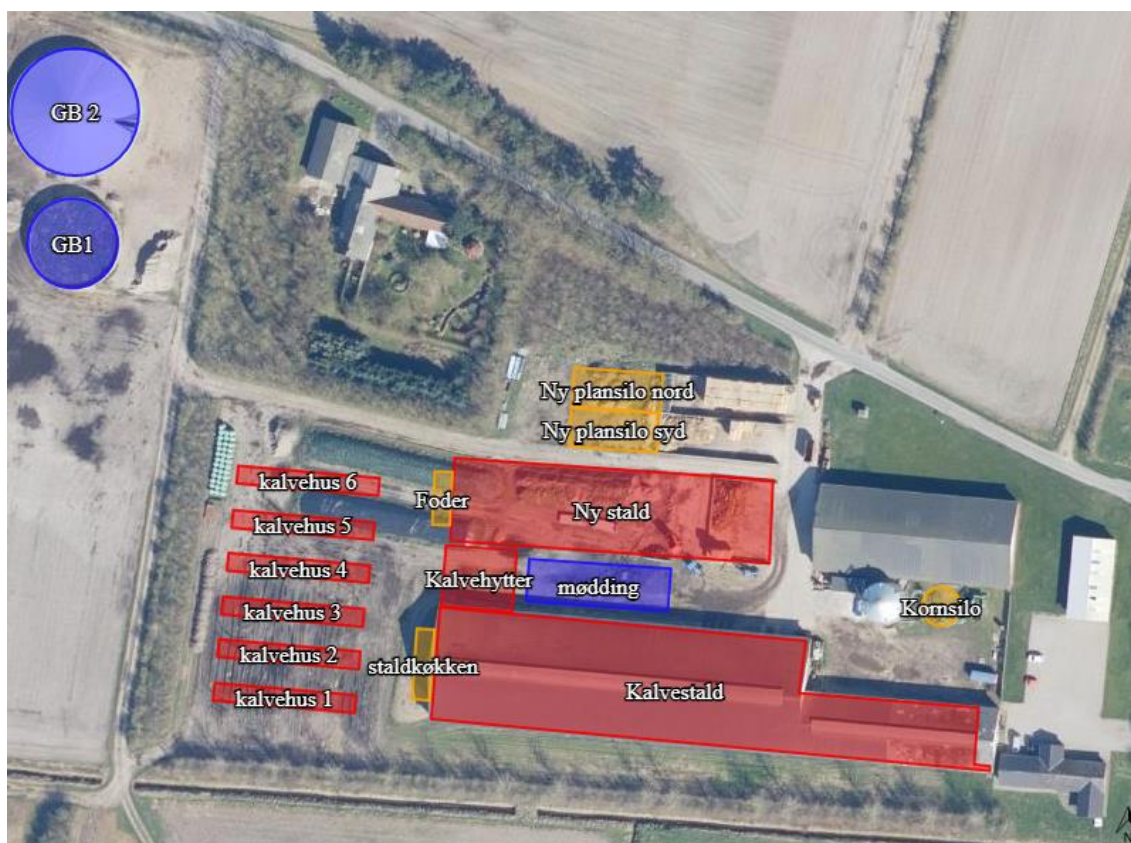
To husdyrbrug er forureningsmæssig forbundne, hvis afstanden mellem husdyrbrugene er 100 meter eller derunder. Er afstanden mellem husdyrbrugene mere end 100 meter, er husdyrbrugene forureningsmæssigt forbundne, hvis afstanden mellem husdyrbrugene er lig med eller kortere end 50 pct. af den ukorrigerede geneafstand for lugt til beboelsesbygninger.

I miljøkonsekvensrapporten er det beskrevet, at husdyrbruget ikke driver andre ejendomme.

Husdyrbrugets indretning og drift

Driftsbygninger

Driftsbygningernes placering fremgår af nedenstående kort.

Kort 1: Situationsplan

Dyrehold, staldsystem og produktionsareal

I ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten har ansøger redegjort for indretning og drift af de enkelte stalde. Der er angivet oplysninger om dyretype, staldsystem og produktionsareal.

Produktionsarealet defineres som det areal i stalden, hvor dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning (dvs. arealer hvor dyrene kan stå, gå og ligge).

Af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fremgår det, at kommunen skal foretage en samlet vurdering af alle udvidelser foretaget indenfor de seneste 8 år.

Nudrift og 8 års drift:

I ansøgningen er nudrift og 8 års drift opgjort på baggrund af den hidtidige lovlige produktion på ejendommen på baggrund af følgende:

- Miljøtilladelse efter §16b i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug til at udvide produktionsareal mv. Afgørelsen er meddelt d. 4. juli 2022.

Esbjerg Kommune har gennemgået oplysningerne i ansøgningen og vurderer, at det angivne produktionsareal i nudrift og 8 års drift er korrekt. Produktionsarealet i nudrift og 8-års drift er angivet som nettoareal, det betyder at foderborde, teknik rum og personalegangarealer er fraregnet.

Ansøgt drift:

Produktionsarealet i ansøgt drift er angivet som nettoareal, hvor foderborde og personalegangarealer er fraregnet.

Størrelsen af produktionsarealet, dyretyper og staldsystem danner grundlag for de beregninger, der foretages i ansøgningsskemaet. Der stilles derfor vilkår, der fastholder disse forudsætninger så det sikres, at miljøpåvirkningen fra ejendommen fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

I kalvestald og Ny stald er der valgt en fleksgruppe under dyretype. Der er valgt fleksgruppen "Alle kvæg; Dybstrøelse". Det betyder, at der på produktionsarealet i de to stalde frit kan skiftes mellem alle typer kvæg. Staldsystemet må dog ikke ændres uden fornyet vurdering.

Foder

Opbevaring af foder er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Etablering og drift af ensilageopbevaring, herunder ensilage i markstakke, skal ske i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Hvis der eventuelt sker opbevaring af ensilage på markarealer, fastsætter husdyrgødningsbekendtgørelsen krav om, at næringsstoffer fra ensilagerester og lignende skal kunne optages af de efterfølgende afgrøder.

Det er kommunens vurdering, at opbevaringen af ensilage er tilstrækkelig reguleret ved reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, og at der ikke er behov for at fastsætte yderligere vilkår.

Der stilles vilkår om, at foderopbevaringen skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

Husdyrgødning

I ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten er der angivet oplysninger om gødningslagre og gødningstyper.

Typen af husdyrgødning og arealet af opbevaringslageret er væsentlige forudsætninger for beregninger i it-ansøgningen. I miljøgodkendelsen stilles der derfor vilkår, der fastholder forudsætningerne.

Overdækning af gyllebeholdere medvirker til en lavere ammoniakfordampning, og der stilles derfor vilkår om, at gyllebeholder GB2 på kort 1 skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle, og skader skal repareres.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen fastsætter krav til husdyrbrugets opbevaringskapacitet så det sikres, at udbringning af gødning kan ske i overensstemmelse med udbringningsreglerne. Der fastsættes ikke yderligere vilkår hertil.

Husdyrbruget har pligt til at udarbejde en opdateret opgørelse over kapaciteten, når der foretages ændringer på husdyrbruget. Esbjerg Kommune har derfor i forbindelse med miljøtilsyn mulighed for at følge op på, at opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig og at der foreligger en opdateret kapacitetsopgørelse baseret på det aktuelle dyrehold.

Oplag af kompost i marken skal ske i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, der bl.a. fastsætter krav til placering og overdækning af markstakke samt førelse af logbog. Oplag af kompost i marken vurderes at være tilstrækkelig reguleret ved reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og der fastsættes ikke yderligere vilkår hertil.

Spildevand/restvand

Ansøger har redegjort for afløbsforhold i miljøkonsekvensrapporten.

Det vurderes, at den samlede håndtering af spildevand sker på forsvarlig vis og at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand/restvand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening fra spildevand.

Da der sker nybyggeri, stilles der vilkår om, at der skal indsendes en afløbsplan, der beskriver afløbsforholdene fra dette, når byggeriet er etableret.

Da der er udledning af tagvand/overfladevand til vandløb, stilles der vilkår om, at vandet skal ledes via et forsinkelsesbassin, hvor vandmængden neddrøses. Der skal inden byggeriet påbegyndes indsendes en ansøgning om udledningstilladelse inklusiv et projekt om forsinkelsesbassin til godkendelse, hvilket der også er stillet vilkår om i miljøgodkendelsen.

Husdyrbrugets beliggenhed

Faste afstandskrav og planmæssige forhold

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten beskrevet husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.

Husdyrbrugloven fastsætter en række afstandskrav til husdyrbrugets beliggenhed.

Esbjerg Kommune har gennemgået ansøgers oplysninger og er enig med ansøger i, at de gældende afstandskrav er overholdt, med undtagelse af afstandskravet til naboskel. Der er søgt om dispensation for dette.

Dispensation for afstandskrav til naboskel

I forbindelse med udvidelsen bygges en ny kalvestald og seks ny kalvehuse. Med den ansøgte placering af kalvestald og kalvehuse kan husdyrbruglovens afstandskrav på 30 m til naboskel ikke overholdes.

Kalvestalden ønskes placeret 9 m fra naboskel til matrikel nr. 215 Hviding Ejerlav, Hviding (Enderupvej 65).

Nordligste kalvehus ønskes placeret 21 m fra naboskel til matrikel nr. 215 Hviding Ejerlav, Hviding (Enderupvej 65).

Sydligste kalvehus ønskes placeret 24 m fra naboskel til matrikel nr. 6a Hviding Ejerlav, Hviding (Enderup Møllevej 18).

Placeringen af kalvestald og kalvehuse i forhold til matriklerne 6a og 215 fremgår af nedenstående kort.

Kort 2: placering af bygninger og skel.

Ansøger oplyser følgende om behov og begrundelse for dispensation:

Afstandskravene er overholdt, da anlæggets afstand til områderne er større eller lig med ovenstående krav, på nær afstandskravet på 30 m til eget naboskel til ejendommen på Enderupvej 65, som ansøger ejer. Her ligger kalvehus 6 og ny plansilo nord 21 m fra skel. Ny stald ligger 9 m fra eget skel og nyt halvtag til foder ligger 10 m fra eget skel til ansøgeres ejendom på Enderupvej 65. Der søges om dispensation til afstandskravet til eget skel. I det ejendommens byggefelt er fuld udnyttet på Gadefennevej 4, er der ikke muligheder for alternative placeringer.

Kalvehus 1 overholder ej heller afstandskravet på 30 m til naboskel. Der er 24 m fra kalvehusets nærmeste hjørne til skellet. Begrundelsen for placeringen af kalvehus 1 er at skabe en arkitektonisk harmoni, hvor kalve stald 1's langside flugter med kalvestaldens langside. Da Kalvestalden blev bygget i sin tid, blev der givet en dispensation til afstandskravet til naboskel. Afstanden mellem de seks kalvehuse er vigtig, både for at holde smitterisiko nede og for at maskinerne kan køre mellem husene, dvs. det er ikke muligt at ændre på afstanden mellem husene for at komme til at overholde afstandskravet. Byggefeltet er også fuldt udnyttet for anlægget på Gadefennevej 4, og dermed begrænses mulighederne for at placere Kalvehus 1 andre steder.

Der ansøges om dispensation til afstandskravet fra Kalvehus 1 til naboskel på 30 m, pga. arkitektonisk harmoni og driftsmæssige hensyn, som beskrevet ovenfor, samt at afstanden til skel mod syd er til åbne marker i landzone.

Grundet det meget lille byggefelt vurderes det, at de ny anlægsdele ikke meningsfuldt kan placeres anderledes på grunden. Bygningerne placeres endvidere op til matrikler, der mod nord tilhører ansøger selv og mod syd har karakter af åben mark. Da det ansøgte, desuden ikke vurderes at føre til, at beskyttelsesinteresserne forbundet med afstandskravet til sidesættes, vil det være uproblematisk at der meddeles dispensation.

På baggrund af ovenstående beskrivelse vurderer Esbjerg Kommune, at den ansøgte placering ikke vil medføre nogen væsentlig øget risiko for gener eller forurening af omgivelserne og at der kan meddeles dispensation fra afstandskrav til naboskel, jf. § 9 stk. 3 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. De fastsatte vilkår i godkendelsen vurderes at være tilstrækkelige til at sikre, at der ikke opstår væsentlige gener med den ansøgte dispensation.

Landskab og kulturmiljø

Bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug kan indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten beskrevet og vurderet påvirkningen af landskabet.

Esbjerg Kommune har valgt at uddybe ansøgers vurdering. I forbindelse med vurderingen skal der foretages en afvejning af på den ene side placeringen af det ønskede byggeri og nødvendigheden for det pågældende husdyrbrug overfor på den anden side de landskabelige hensyn i området.

Placering og erhvervsmæssig nødvendighed:

Vurderingen af ansøgninger om opførelse af erhvervsmæssigt nødvendige bygninger skal ske med skyldigt hensyn til, hvad der er økonomisk og funktionelt muligt og forsvarligt.

Der vurderes at være et reelt behov for at etablere nye stalde, da der på ejendommen ikke er eksisterende bygninger, der med fordel kan renoveres og indrettes til formålet.

Møddingsplads på ejendommen fjernes ved det ansøgte, for at give plads til staldbygning. Der mangler derfor mødding til opbevaring af møg, og det vurderes derfor at der er et reelt behov for at etablere en mødding på ejendommen.

Med hensyn til ensilagesiloerne, vurderes det at der er behov for kapacitet til opbevaring af ensilage, herunder så det undgås at der etableres markstakke.

Produktionsarealet udvides ved det ansøgte projekt fra 3.035 m² til 5.265 m² i kvæg. Strukturudviklingen i landbruget går mod større husdyrbrug, men et husdyrbrug af denne størrelse i kvæg vurderes ikke at være usædvanlig stort efter danske forhold.

De nye driftsbygninger opføres i tilknytning til eksisterende bygningsmasse, så ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer udgør én helhed.

Efter udvidelsen udgør det samlede bygningsareal på ejendommen ca. 1 ha. Medtages arealet mellem og omkring bygningerne udgør det samlede areal i stedet ca. 2 ha.

Udover Gadefennevej 4 drives der ikke øvrige ejendomme med produktionsbygninger.

Esbjerg Kommune finder, at der ikke er noget usædvanligt ved de nye bygninger, der arkitektonisk opføres som andre stalde og foder- og gødningsopbevaringsanlæg.

Esbjerg Kommune vurderer samlet, at det ansøgte projekt er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendom.

Landskabelige hensyn og vurdering:

I forbindelse med byggeriet af nye anlæg er der foretaget en landskabsanalyse. Denne er vedlagt i sin helhed i bilag 1. De vigtigste uddrag af landskabsanalysen er gengivet herunder.

Landskabet er bl.a. sårbart overfor store bygninger og tekniske anlæg, der opføres på kanten af Geesten ud mod et fladt, sammenhængende og meget uforstyrret marsklandskab. Områdets bevoksningsløshed og topografi medvirker til, at de høje anlægselementer (kalvestald og kornsilo) vil være synlig fra vestlige retninger.

Anlægget er overordnet set omkranset af eksisterende beplantning, der forventes at yde god afskærmning over for de lave anlægsdele (f.eks. kalvehuse, kalvehytter, ensilagesiloer). De høje anlægsdele (kalvestald og kornsilo) vurderes at medføre en beskeden merpåvirkning af landskabet. Merpåvirkningen vurderes dog ikke at være væsentlig, da bygningerne etableres i tilknytning til eksisterende driftsbygninger.

For at tilgodese hensynet til det bevoksningsløse, sammenhængende og meget uforstyrrede marsklandskab mod vest, samt sikre at landskabet ikke lider overlast, stilles der en række vilkår om etablering og forstærkning af afskærmende beplantning herunder rækker med hurtigvoksende træer samt vilkår der fastholder det ansøgte ydre fremtræden.

Det vurderes, at det ansøgte byggeri med de stillede vilkår, er godt indpasset i landskabet og ikke tilsidesætter kommuneplanens landskabsbindinger.

Husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne

Ammoniakpåvirkning af naturområder og beskyttede arter

Der sker en ammoniakemission fra husdyrbrugets stalde og lagre af husdyrgødning, som kan påvirke den omkringliggende natur med dens bestande af vilde planter og dyr samt deres levesteder.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastlagt et beskyttelsesniveau for hvor meget ammoniak der må udledes til naturområder (kategori 1-3 natur). Ifølge klagenævnets praksis er dette beskyttelsesniveau tilstrækkeligt til at sikre beskyttelsen af omkringliggende naturområder³.

Der skal også foretages en vurdering af, om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke internationale naturområder eller yngle og rasteområder for bilag IV-arter⁴.

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten beskrevet og vurderet påvirkningen af naturområder. Esbjerg Kommune har valgt at supplere ansøgers vurdering. Esbjerg Kommune har desuden gennemgået beregningerne i it-ansøgningen. Hvor det er vurderet at være relevant, har Esbjerg Kommune suppleret beregningerne med nye punkter eller korrigeret oplysninger om kumulation eller angivelse af ruheder.

Ammoniakemission

I ansøgningen beregnes ammoniakemissionen fra husdyrbruget. Beregningerne viser, at ammoniakemissionen øges fra 2.377,9 kg NH₃/år til 4.996,8 kg NH₃/år.

I depositions-beregningerne er der taget udgangspunkt i 8 års driften da det vil være "worst case".

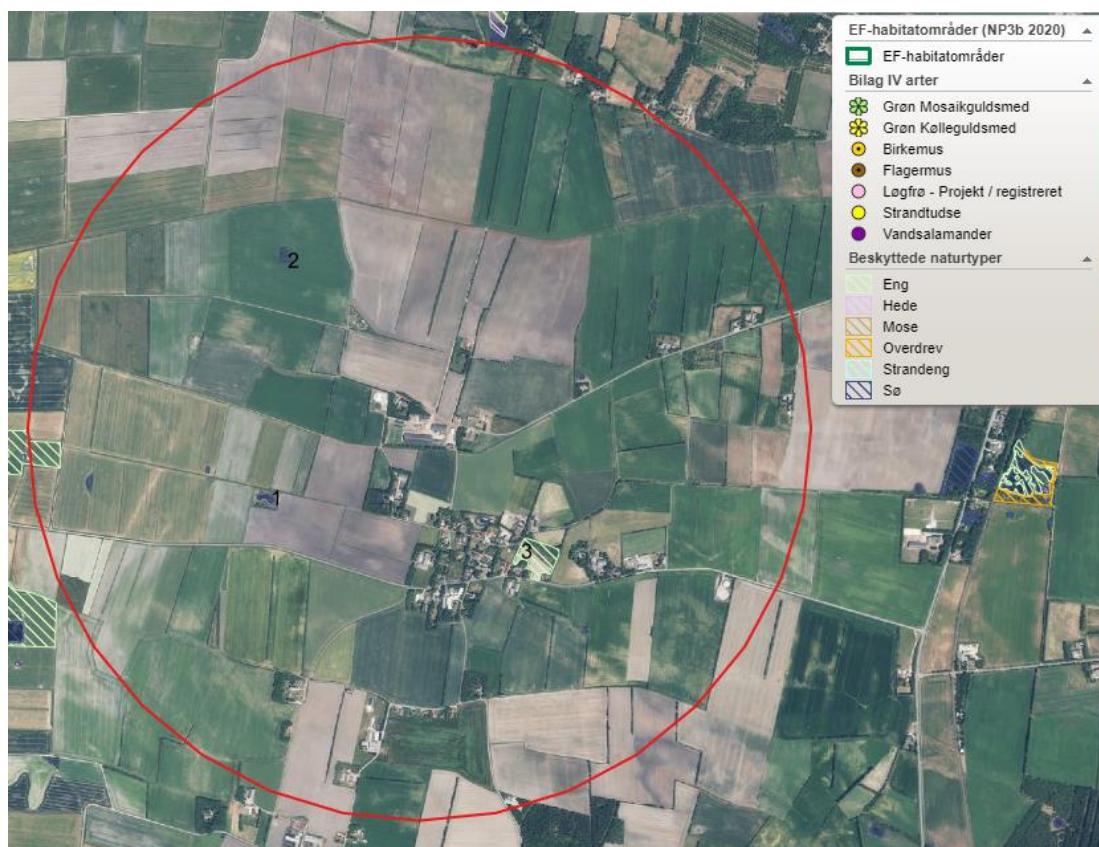
Naturområder omkring husdyrbruget

Der ligger flere beskyttede naturområder omkring ejendommens anlæg. Ud fra den beregnede deposition på arealer op til 1.500 m væk er det vurderet, at depositionen på naturområder længere væk vil være meget lille, og derfor som hovedregel ikke vil kunne medføre væsentlig påvirkning af naturområderne.

Repræsentative naturområder og øvrige beskyttelsesinteresser ses på nedenstående kort. De enkelte naturområder er nummereret med et tal.

³ For eksempel MNK-132-00091 og MKN-132-00109

⁴ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Kort 3: Anlægget med nummererede naturpunkter. Cirklen viser den afstand der er beregnet til.

I tabel 1 ses en oversigt over naturpunkterne med angivelse af relevante data.

Kategori natur						
Naturpunkt		Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Natur-kategori	Kumulation (Antal andre husdyrbrug der bidrager)	Beskyttelsesniveau
1	Sø	0,1	0,3	Ej kategori	Ej relevant	-
2	Sø	0,1	0,2	Ej kategori	Ej relevant	-
3	Eng	0,2	0,5	Ej kategori	Ej relevant	-
Bilag IV arter						
Naturpunkt / art		Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Note		
-	-	-	-	Ingen i nærheden.		
Internationale naturbeskyttelsesområder						
Navn/nr på int. naturområde		Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Note		
Se note		0,0	0,1	Mod vest ligger de nærmeste N2000 områder. Der er tale om Habitatområde nr. 78 - Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 51 - Ribe Holme og enge med Kongeåens udløb.		

Tabel 1. Naturpunkter med beregnet ammoniakbelastning.

Beskyttelsesniveau for kategori 1-3 natur

Som det fremgår af tabellen herover, er der ingen kategori 1-3 natur omkring anlægget. Beskyttelsesniveauet for kategori 1-3 natur er derfor overholdt.

Naturområder der ikke er omfattet af husdyrbruglovens kategori 1-3

Husdyrbruglovens kategori 1-3 omfatter langt de fleste beskyttede naturområder. Dog er moser, som ligger i Natura 2000, samt enge, søer og strandenge ikke omfattet. Esbjerg Kommune vurderer, at der i den konkrete sag ikke er nogen af de nævnte lokaliteter, der modtager belastninger i en størrelsesorden, der vil føre til tilstandsændring.

Bilag IV-arter

Af habitatdirektivets bilag IV fremgår en række særlige dyre- og plantearter, der kræver streng beskyttelse. Ifølge klagenævnspraksis skal påvirkningen af bilag IV-arter vurderes ud fra anlæggets påvirkning af omgivelserne.

Ud fra det konkrete og generelle kendskab til bilag IV arternes forekomst i Esbjerg Kommune vurderes det, at der i lokalområdet kan forekomme følgende bilag IV-arter: grøn mosaikguldsmed, grøn kølleguldsmed, birkemus, markfirben, stor vandsalamander, løgfrø, strandtudse, spidssnudet frø, odder, snæbel og af flagermus følgende arter vand-, frynse-, trolde-, dværg-, pipistrel-, brun-, syd-, skimmel- og langøret flagermus.

På baggrund af kommunens konkrete viden om de enkelte arters yngle- og rasteområder samt den generelle viden om, hvor arterne findes og hvilke aktiviteter, der kan komme i konflikt med hensynet til deres beskyttelse jf. DMUs Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV⁵, vurderes det, at yngle- eller rastesteder for bilag IV arterne omkring anlægget ikke påvirkes i en grad, der kan forventes at tilsidesætte beskyttelsen af disse, da anlægget ikke direkte eller indirekte via kvælstofdepositionen fra anlægget vil kunne påvirke yngle- og rasteområder væsentligt. I vurdering er der med hensyn til flagermus, lagt særligt vægt på at det ansøgte ikke omfatter at gamle træer fældes, eller at eksisterende bygninger rives ned.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Jævnfør habitatdirektivet er der pligt til at vurdere påvirkningen af internationale naturbeskyttelsesområder. Afgørelsen gives med afsæt i det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Overholder husdyrbruget beskyttelsesniveauet, vil det jf. principiel klagenævnsafgørelse (NMK-132-00109) som altovervejende hovedregel medføre, at husdyrbrugets ammoniakpåvirkning af omgivende Natura 2000-områder er uvæsentlig.

I den konkrete sag er beskyttelsesniveauet overholdt og der er ikke særlige forhold, som skulle betinge en afvigelse herfra.

Samlet vurdering

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at afgørelsen ikke vil tilsidesætte beskyttelsen af omgivende lokale, regionale eller internationale naturområder eller beskyttede arter og at der derfor ikke er behov for at stille skærpede vilkår for at begrænse kvælstofemissionen fra anlægget.

⁵ Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV⁵ – til brug i administration og planlægning og Del 2 – Odder og flagermus nr. 603 fra 2024.

Lugt

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor stort et produktionsareal der er på ejendommen og hvilken dyreart der er tale om.

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

Beskyttelsesniveau for lugt

Lugtgener fra stalden vurderes på grundlag af det beskyttelsesniveau for lugt, som er fastlagt i husdyrlovgivningen. Hvis beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt, vurderes husdyrbruget som udgangspunkt ikke at give anledning til væsentlige lugtgener.

Husdyrbruget skal overholde bestemte lugtgeneafstande. Geneafstanden er fastsat under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt. For eksempel vil beboere i landområder med tilknytning til landbrugserhverv oftest have en højere tolerancetærskel overfor lugt end beboere i byområder.

Geneafstanden beskriver den afstand, som der minimum skal være fra husdyrbruget til nabobeboelse, samlet bebyggelse og til byzone. Beboelsesejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af beskyttelsesniveauet for lugt.

Geneafstanden afsættes normalt i centrum af stalden. Hvis der i ansøgningen er flere staldafsnit, der hver bidrager med lugt, beregner ansøgningssystemet en vægtes gennemsnitsafstand, som tager hensyn til lugten fra de enkelte stalde og staldenes indbyrdes placering. For at beskyttelsesniveauet er overholdt, skal den vægtede gennemsnitsafstand være større end den korrigerede geneafstand.

Geneafstanden beregnes i ansøgningssystemet. I beregningerne korrigeres der for vindretning og påvirkning fra andre husdyrbrug i det omfang det er relevant.

Af miljøkonsekvensrapporten fremgår lugtberegningerne og det er vurderet, at beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt.

Esbjerg Kommune har gennemgået lugtberegningerne.

Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er udpeget som Enderupvej 55. Nærmeste samlede bebyggelse er Gadefennevej 10, mens nærmeste byzone er Hviding. Esbjerg Kommuner vurderer, at udpegningerne er korrekte. Der vurderes også at være angivet korrekte oplysninger om andre husdyrbrug (kumulation).

Esbjerg Kommune er derfor enig med ansøger i, at beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt, og at husdyrbruget derfor ikke forventes at give anledning til væsentlige lugtgener for omkringboende.

Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad, så man ikke vil karakterisere det som væsentlig generende.

Der stilles vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til væsentlige lugtgener. Samtidig stilles der vilkår om, at der skal opretholdes en god staldhygiejne, da dette er en forudsætning for de beregnede geneafstande.

Lugt fra gyllebeholdere og håndtering af gødning

Der kan opstå lugtgener i forbindelse med omrøring og pumpning af gylle og når der håndteres fast husdyrgødning.

I miljøkonsekvensrapporten er gødningshåndteringen beskrevet.

Håndtering af husdyrgødning reguleres af husdyrgødningsbekendtgørelsen. For yderligere at imødegå uheld ved håndtering og pumpning af gylle inklusive påfyldning af gyllevogne, stilles der regulerende vilkår til dette. Det vurderes, at det ikke er relevant at stille skærpede krav til tidsrum for pumpning og omrøring af gylle, da dette alene sker ifm. udbringning og er begrænset til en kortere periode.

Transporter

Udgangspunktet er, at færdsel på offentlig vej alene reguleres af politiet efter færdselslovens regler. I en godkendelse kan der derfor primært stilles vilkår til hvilke af ejendommens adgangsveje, der skal anvendes ved transport til og fra bedriften og at til- og frakørsel skal ske på bestemte tidspunkter.

Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke af husdyrgodkendelsesloven, men af den relevante vejlovgivning og afgøres af de relevante vejmyndigheder.

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger beskrevet antal transporter i nudrift og ansøgt drift. Der er også en beskrivelse af til- og frakørselsforhold.

Samlet set stiger antallet af til- og frakørsler fra ca. 586 til ca. 809 dvs. en stigning på 223 transporter (38 %). Stigningen skyldes primært en større husdyrgødningsproduktion og et større halm- og foderbehov.

Der er, med undtagelse af Enderupvej 65, som er ejet af ansøger selv, ingen naboer i umiddelbar nærhed af bedriften der kan blive generet af støj fra til- og frakørsler til ejendommen.

Henset til Enderupvej 65 vil støj påvirkningen fra til- og frakørsel, være begrænset og af sæsonbetonet karakter.

Transporter foregår normalt inden for normal arbejdstid på hverdage. I højsæson for udbringning af husdyrgødning og ensilering kan det være nødvendigt med transporter i weekender eller uden for normal arbejdstid. Alle øvrige transporter vil være fordelt jævnt ud over året. Mælk afhentes på alle tidspunkter på døgnet og sker efter mejeriets køreplan.

Støj i forbindelse med til- og frakørsel samt støj fra interne transporter (trafik på egen grund) reguleres af de fastsatte vilkår til støj – læs mere i afsnittet om støj.

Rystelser

På et husdyrbrug er det primært transporter der kan give anledning til rystelser. I miljøkonsekvensrapporten har ansøger beskrevet rystelser.

Esbjerg Kommune er enig med ansøger i, at rystelser i forbindelse med driften af husdyrbruget ikke giver anledning til gener for omgivelserne.

Støj

De væsentligste støjklender på et husdyrbrug er malke- og køleanlæg, pumper, ventilation, ensilering, foderblanding, intern transporter, korntørring og lignende.

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger beskrevet de forskellige støjklender på husdyrbruget, med angivelse af hvornår og hvor længe støjklenderne er i drift.

Esbjerg Kommune supplerer ansøgers vurdering med følgende:

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier fastsættes som vilkår i miljøgodkendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i afgørelse nr. 18/05004 vurderet, at det i sager efter husdyrbrugloven som udgangspunkt vil være tilstrækkeligt at fastsætte støjvilkår med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier, idet afstanden til nærmeste naboer oftest vil betyde, at støjgrænserne netop må forventes at kunne overholdes. Det vil således typisk ikke være nødvendigt at foretage støjberegninger eller støjmålinger udført som "Miljømåling - ekstern støj" ved vurdering af støjgener fra et husdyrbrugs almindelige drift.

Esbjerg Kommune finder det sandsynligt, at støjgrænserne vil kunne overholdes med den planlagte drift, da der i ansøgningen ikke er konkrete forhold eller særlige problemstillinger der gør, at afstanden til naboer ikke i sig selv skulle medføre, at støjgrænserne må forventes overholdt.

For at sikre mulighed for indgreb stilles vilkår om, at Esbjerg Kommune kan stille krav om, at beregning / måling af husdyrbrugets støjbelastning i omgivelserne udføres på husdyrbrugets bekostning.

Støv, fluer og skadedyr

Støv

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger redegjort for støvgener.

Esbjerg Kommune er enig i ansøgers vurdering af, at husdyrbruget kan drives uden at medføre væsentlige støvgener. I vurderingen er der lagt vægt på afstanden til naboer og transportvejenes placering.

For at sikre, at tilsynsmyndigheden kan håndhæve støvgener, stilles dog vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til støvgener, som tilsynsmyndigheden finder væsentlige.

Fluer og skadedyr

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger redegjort for bekæmpelsen af fluer og skadedyr.

Esbjerg Kommuner vurderer, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Der stilles vilkår om, at fluer og skadedyr skal bekæmpes i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Som

nævnt under afsnit vedrørende foder stilles der samtidig vilkår om opbevaring af foder i relation til risiko for tilhold af skadedyr. Desuden stilles der et generelt vilkår om, at husdyrbruget og dens omgivelser skal renholdes så det ikke giver anledning til gener for omgivelserne.

Lys

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger redegjort for belysning. Det vurderes, at husdyrbruget kan drives, uden at det medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne. Der stilles vilkår om, at lys skal være slukket, når det ikke er påkrævet af produktionsmæssige eller dyrevelfærdsmæssige årsager.

Driftsforstyrrelser og uheld

Mulige uheld kan være udslip af gylle fra gylletanken, spild af olie- og kemikalier, brand på ejendommen og utilsigtet pumpning af gylle.

Ansøger har redegjort for forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger i miljøkonsekvensrapporten.

På baggrund af beholdernes beliggenhed og terrænforhold vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af husdyrgødning er tilstrækkelige til at imødegå forurening i forbindelse med et eventuelt gylleudslip og at der i det konkrete tilfælde ikke er behov for at skærpe husdyrbekendtgørelsens regler for sikring af gyllebeholdere. Dog stilles der i miljøgodkendelsen vilkår om, at pumpning af gylle skal foregå under opsyn.

For at imødegå uheld, stilles der til håndtering og opbevaring af olier og kemikalier og affald herfra, samt til tankning på tæt bund.

Esbjerg Kommune mener også, at der på et husdyrbrug af denne størrelse, bør forefindes en beredskabsplan, som sikrer, at der i forbindelse med uheld kan ske hurtig og målrettet indsats til begrænsning af forurening af det eksterne miljø. Der stilles derfor vilkår om, at virksomheden skal udarbejde en beredskabsplan, samt at der herefter til enhver tid skal forefindes en opdateret beredskabsplan på ejendommene, som skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

For at minimere uheld ved ophør af driften af husdyrproduktionen, stilles der vilkår om tømning og rengøring af produktionsanlæg, gødningsopbevaringsanlæg m.m., bortskaffelse af affald samt opbevaring af olie og kemikalier.

På baggrund af ovennævnte beskrivelse og de stillede vilkår vurderes det, at husdyrbruget har taget de nødvendige foranstaltninger til at imødekomme uheld og unormale driftsforstyrrelser.

Ressourcer, affald og døde dyr

Ressourcer

Husdyrbrugets brug af ressourcer er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Det er Esbjerg Kommunes vurdering, at husdyrbrugets drift ikke adskiller sig væsentlig fra lignende bedrifter, og at der ikke forekommer særligt ressourceforbrugende aktiviteter på ejendommen. Ressourceforbruget forventes ikke at have en væsentlig indvirkning på miljøet.

Olietanke er omfattet i olietankbekendtgørelsen⁶ og der stilles ikke særskilte vilkår hertil.

Affald

Opbevaring og bortskaffelse af de forskellige affaldsfraktioner er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Affaldet skal kildesorteres, og genbrugeligt affald må således ikke bortskaffes sammen med f.eks. forbrændingseget affald.

På baggrund af beskrivelsen i miljøkonsekvensrapporten vurderer Esbjerg Kommune, at affald ikke vil have en væsentlig betydning for omgivelserne og miljøet hvis affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes affaldsregulativer (husholdningsaffald/erhvervsaffald).

Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om, at husdyrbrugets affald skal bortskaffes i henhold til Esbjerg Kommunes gældende regulativer, ligesom der stilles vilkår til opbevaring og håndtering af olie- og kemikalieaffald.

Opbevaring af døde dyr er reguleret efter reglerne i bekendtgørelse om opbevaring af døde produktionsdyr⁷.

Bedst tilgængelige teknik (BAT)

Hvis ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på mere end 750 kg NH₃-N/år, skal kommunen i forbindelse med miljøgodkendelsen sikre sig, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) er reduceret til et niveau, der svarer til det niveau for emission, der kan nås ved at anvende "bedst tilgængelig teknik (BAT)".

Den maksimale emission fastlægges på baggrund af reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og beregningerne sker via ansøgningssystemet. Det er op til det enkelte husdyrbrug at beslutte, hvilke virkemidler der tages i brug for at opfylde kravet til maksimal emission. Det er dog et krav, at de anvendte virkemidler er anført på Miljøstyrelsens teknologiliste.

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for, at BAT emissionsniveauet er overholdt.

Esbjerg Kommune har gennemgået beregningerne og vurderer, at det er de korrekte forudsætninger der ligger til grund for beregningerne. Esbjerg Kommune er således enig med ansøger i, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er reduceret til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

De virkemidler der kan anvendes til at reducere ammoniakemissionen er knyttet til valg af staldsystem/-teknologi og opbevaring af husdyrgødning. I den konkrete ansøgning anvendes følgende virkemidler:

- Dybstrøelses i alle stalde

⁶ Bekendtgørelse nr. 1257 af 27. november 2019 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.

⁷ Bekendtgørelse nr. 558 af 01.06.2011 om opbevaring af døde produktionsdyr

- Gyllebeholder GB2 overdækkes med fast overdækning.

Samlet vurdering af anvendelse af "bedst tilgængelige teknologi"

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknologi for alle de ovennævnte punkter.

Alternative muligheder

Miljøkonsekvensrapporten indeholder en beskrivelse af alternative løsninger, som ansøger har overvejet.

Samlet vurdering

Husdyrbrugets væsentlige direkte og indirekte påvirkning af miljøet er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Det er Esbjerg Kommunes vurdering, at det ansøgte, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet herunder navnlig i forhold til:

- landskabelige værdier
- natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning
- jord, grundvand og overfladevand
- lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Offentliggørelse og høring

Forudgående inddragelse af offentligheden

Ansøgningen om miljøgodkendelse har været offentliggjort på Miljø- og Fødevareministeriets Digital MiljøAdministration (www.dma.mst.dk) og Esbjerg Kommunes hjemmeside www.esbjergkommune.dk/om-kommunen/annoncer/landbrug.aspx den 27. august 2024.

Offentligheden har hermed haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til ansøgningen, samt anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse når denne foreligger. Kommunen har i forbindelse med annonceringen ikke modtaget bemærkninger til ansøgningen.

Høring af udkast til afgørelse

Forslaget er nu fremlagt i offentlig høring i 30 dage, hvor der er mulighed for at komme med synspunkter, kommentarer eller indsigelser mod ansøgningen.

Når høringsperioden er slut, vil alle indkomne bidrag blive vurderet af Esbjerg Kommune, inden der tages stilling til om der meddeles miljøgodkendelse eller ej.

Bilag 1: Landskabsanalyse

Landskab og erhvervsmæssig nødvendighed

I bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse, mv. af husdyrbrug fremgår det, at det påhviler kommunen at varetage hensynet til de landskabelige værdier.

Kommunen skal i den forbindelse foretage en afvejning af på den ene side placeringen af det ønskede byggeri og nødvendigheden for det pågældende husdyrbrug overfor på den anden side de landskabelige hensyn i området.

Projektbeskrivelse

Det ansøgte omfatter etablering af en ny kalvestald (nord for eksisterende kalvestald), seks nye kalvehuse vest for eksisterende bygninger og plads til nye kalvehytter.

Derudover etableres der en ny kornsilo i galvaniseret stål (Amerikanersilo), en møddingsplads og ensilagesiloer forlænges.

Ansøger oplyser følgende om materiale og farvevalg:

	Grund-plan	Byg-nings-højde	Taghæld-ning	Bygningsmateria-ler/farver	Anvendelse
Eksisterende kalvestald	4.600 m ²	10 m	~20°	Gavl mod vest ændres fra lys farve til samme mørkegrå stålplader som ny kalvestald.	Slagtekalve
Ny kalvestald (23,4*90 m)	2.106 m ²	8 m	~20°	Tag i sort eternittag. Farven angives som sortblå. Gavle i mørkegrå stålplader (RAL7024 eller mørkere). Sider af trætræmer. Udvendigt foderbord mod nord.	Slagtekalve
Halvtag på vestlig gavl af ny kalvestald (15*5 m)	75 m ²	4 m	-	Tag i stål i mørkegrå (RAL7024 eller mørkere).	
Nye kalvehuse 1-6 (helt ens bygninger; 6*40 m)	6 stk a 240 m ²	>4,2 m	-	Lyst gråt tag. Mørke sider. Højde 2,2-4,2 m.	Slagtekalve
Plads til kalvehytter (ca. 20*16 m)	320 m ²	~2 m	-	Små traditionelle kalvehytter. Kun ca. 15 m ² hytter i alt.	Slagtekalve
Kornsilo	95 m ²	12,3 m	-	Galvaniseret stål. Identisk med den eksisterende silo.	Korn
Møddingsplads	480 m ²	-	-	Uden sider.	Mødding
Ensilagesilo, forlængelse (2 stk. af 11*25 m)	550 m ²	3 m	-	Betonelementer	Ensilage

Den nye kalvestald vil fremstå i samme byggestil, materiale og farvevalg som den eksisterende kalvestald.

Kort A herunder viser placering af det ansøgte og de øvrige bygninger.

Der etableres afskærmende beplantning jf. kort A herover.

Placering og erhvervsmæssig nødvendighed:

Vurderingen af ansøgninger om opførelse af erhvervsmæssigt nødvendige bygninger skal ske med skyldigt hensyn til, hvad der er økonomisk og funktionelt muligt og forsvarligt.

Der vurderes at være et reelt behov for at etablere nye stalde, da der på ejendommen ikke er eksisterende bygninger, der med fordel kan renoveres og indrettes til formålet.

Møddingsplads på ejendommen fjernes ved det ansøgte, for at give plads til staldbygning. Der mangler derfor mødding til opbevaring af møg, og det vurderes derfor at der er et reelt behov for at etablere en mødding på ejendommen.

Med hensyn til ensilagesiloerne, vurderes det at der er behov for kapacitet til opbevaring af ensilage, herunder så det undgås at der etableres markstakke.

Produktionsarealet udvides ved det ansøgte projekt fra 3.035 m² til 5.265 m² i kvæg. Strukturudviklingen i landbruget går mod større husdyrbrug, men et husdyrbrug af denne størrelse i kvæg vurderes ikke at være usædvanlig stort efter danske forhold.

De nye driftsbygninger opføres i tilknytning til eksisterende bygningsmasse, så ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer udgør én helhed.

Efter udvidelsen udgør det samlede bygningsareal på ejendommen ca. 1 ha. Medtages arealet mellem og omkring bygningerne udgør det samlede areal i stedet ca. 2 ha.

Udover Gadennevej 4 drives der ikke øvrige ejendomme med produktionsbygninger.

Esbjerg Kommune finder, at der ikke er noget usædvanligt ved de nye bygninger, der arkitektonisk opføres som andre stalde og foder- og gødningsopbevaringsanlæg.

Esbjerg Kommune vurderer samlet, at det ansøgte projekt er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendom.

Landskabsvurdering

Husdyrbruget er beliggende i landzone i område "Landområde ved Enderup Mark og Høgsbo Plantage" i Esbjerg Kommuneplan 2022-2034.

Anvendelsen fastlægges til jordbrugsområde med det sigte at fremme erhverv som landbrug, skovbrug, gartneri og lignende.

Gyllebeholderne er ligeledes beliggende i landzone i område "Natur syd for Høgsbrovej" i Esbjerg Kommuneplan 2022-2034.

Anvendelsen fastlægges til grønt danmarkskort med det sigte at beskytte og udvikle levesteder og spredningskorridorer for vilde dyr og planter. Der må ikke tillades etableret eller ændret anlæg, der medfører at de naturmæssige værdier forringes. Ny bebyggelse og anlæg skal søges placeret uden for det grønne danmarkskort. Eksisterende landbrug kan fortsættes i områderne.

Bindinger

- KP 22-34 Landskabskarakterområder (561.22 - Marsken)
- KP 22-34 Større sammenhængende landskaber (kun gyllebeholdere)
- KP 22-34 Større uforstyrrede landskaber (kun gyllebeholdere)
- KP 22-34 Værdifuldt Landskab (anlæg og gyllebeholdere)
- KP 22-34 Værdifuldt Kulturmiljø (anlæg og gyllebeholdere)
- Potentiel natur - delkomponent i Grønt Danmarkskort (kun gyllebeholdere)

Landskabskarakterområde

Gårdanlægget grænser op til, og gyllebeholderne er beliggende inden for landskabskarakterområde nr. 561.22 - Marsken.

Indenfor landskabskarakterområderne skal landskabets karakter understøttes og styrkes. Der skal tages hensyn til eventuelle sårbarheder i området.

Værdifulde landskaber

De værdifulde landskaber udgør de mest sårbare og unikke landskaber i kommunen og er landskaber, der i særlig grad skal beskyttes og bevares.

De værdifulde landskaber skal som hovedregel friholdes for alt byggeri og anlæg. Undtagelsen er byggeri og anlæg, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for driften af en landbrugs- eller skovbrugsejendom idet de primære erhverv har en særstatus i det åbne land. Barmarksprojekter og ikke erhvervsmæssigt nødvendige udvidelser af eksisterende ejendomme kan ikke ske inden for de værdifulde landskaber.

Alt byggeri og anlæg skal tilpasses landskabet ved placering, skala, arkitektur, materiale- og farvevalg, beplantning samt belysning. Tekniske anlæg skal indpasses

bedst muligt i terrænet og vigtige ind- og udsigtskiler skal friholdes. Tilpasning skal ske med udgangspunkt i landskabskarakterkortlægningen og særligt de sårbarheder, der er beskrevet i analysen. Karakterkortlægningen er udarbejdet ud fra en fast metode. Ved at tage udgangspunkt i karakterkortlægningen sikres det, at vilkår og krav om tilpasning stilles på et ensartet grundlag på tværs af kommunen.

Større sammenhængende landskab

Større sammenhængende landskaber er landskaber, der grundet geologiske dannelser, arealanvendelsesmæssige forhold og/eller oplevelsesmæssige forhold indgår i værdifulde sammenhænge. Større sammenhængende landskaber udpeges på baggrund af karaktergivende elementer og strukturer bestående af terræn, beplantning, byggeri, veje med videre, der tilsammen skaber en sammenhængende helhed i en større skala.

Indenfor større sammenhængende landskaber, skal den visuelle sammenhæng mellem forskellige landskabselementer sikres. Projekter skal tilpasses til det større sammenhængende landskab.

Byggeri og anlæg herunder store husdyrbrug, der ikke kan placeres uden for de større sammenhængende landskaber, skal søges placeret og tilpasset, så de ikke ødelægger muligheden for at opleve de store sammenhængende landskaber. Ved tilpasning forstås placering, skala, arkitektur, materiale- og farvevalg, beplantning samt belysning. Tilpasning skal ske med udgangspunkt i landskabskarakterkortlægningen og særligt de sårbarheder, der er beskrevet i analysen. Karakterkortlægningen er udarbejdet ud fra en fast metode. Ved at tage udgangspunkt i karakterkortlægningen sikres det, at vilkår og krav om tilpasning stilles på et ensartet grundlag på tværs af kommunen.

Større uforstyrret landskab

De større uforstyrrede landskaber udgør de visuelt mest uberørte dele af det åbne land.

Det åbne land præges mange steder af store trafikanlæg, master, vindmøller eller store produktionsanlæg. Der er få steder tilbage, hvor det er muligt at opleve et uforstyrret landskab uden dominerende anlæg og aktiviteter. Det er vigtigt at sikre, at der ikke sker unødige indgreb i de tilbageværende større uforstyrrede landskaber.

Byggeri og anlæg herunder store husdyrbrug, der ikke kan placeres uden for de større uforstyrrede landskaber, skal søges placeret og tilpasset, så de i mindst mulig grad påvirker oplevelsen af det uforstyrrede landskab. Ved tilpasning forstås placering, skala, arkitektur, materiale- og farvevalg, beplantning samt belysning. Tilpasning skal ske med udgangspunkt i landskabskarakterkortlægningen og særligt de sårbarheder, der er beskrevet i analysen. Her kan afskærmende beplantning være et væsentligt virkemiddel. Karakterkortlægningen er udarbejdet ud fra en fast metode. Ved at tage udgangspunkt i karakterkortlægningen sikres det, at vilkår og krav om tilpasning stilles på et ensartet grundlag på tværs af kommunen.

Værdifuldt kulturmiljø

I værdifulde kulturmiljøer skal de bærende bevaringsværdier og helheder sikres.

Et værdifuldt kulturmiljø er et geografisk afgrænset område, der ved sin fremtræden afspejler væsentlige træk af den samfundsmæssige udvikling. Et værdifuldt kulturmiljø rummer en bærende kulturhistorisk fortælling som udgøres af en bebyg-

get struktur. Et værdifuldt kulturmiljø kan ligge i by, forstad, stationsby, landsby eller være bygningsmæssige sammenhænge med tilknytning til kulturhistoriske spor i det åbne land.

Husdyrbruget på Gadefennevej 4 er jf. kulturmiljøplanen beliggende indenfor kulturmiljøområde nr. 17.1 "Gl. Hviding, Råhede, Høgsbro og Enderup".

Heraf fremgår det, at den meget karakteristiske bebyggelses- og markstruktur med de store landsbyer på geestranden og de smalle indgrøftede parceller bør bevares. Et særligt karakteristisk træk i marsklandsbyerne er de store ubebyggede tofter, der giver mulighed for udsyn over det flade landskab. Områderne er meget sårbare over for ny bebyggelse, anlæg, tilplantning mv., der kan sløre den klare grænse mellem marsken og bebyggelsen eller visuelt opdele den store, sammenhængende marskflade. Man bør specielt undgå bebyggelse, beplantning mv., der kan hindre det frie udsyn til og fra kirken, men også de åbne landbrugsarealer mellem landsbyerne og kiggene mellem bebyggelsesklyngerne ud over marsken bør bevares. Opførelse af nye store landbrugsbygninger samt dårligt vedligehold af ældre bygninger må anses for at være de største trusler mod kulturmiljøet.

Råhede er særligt sårbar overfor eventuelle by udvidelser, bygninger eller beplantning, der slører byens sammenhæng med det åbne landskab. Man bør fastholde den fine sammenhæng med de vidstrakte marskområder vest for landsbyen og friholde overgangen mellem den eksisterende landsbybebyggelse og landskabet ved henholdsvis Enderup Møllevej og Hviding Kirkevej. Ved opførelse af eventuelle nye bygninger til landbrugsproduktion, bør man følge landsbyens eksisterende skala og bebyggelsesstruktur. De eksisterende gårdanlæg bør bevares i deres helhed med stuehus og udlænger. De bygninger, der har bevaret deres originale præg, bør man absolut fortsat værne om.

Potentiel natur

Udpegningen er ikke til hinder for, at ejendomme indenfor de pågældende områder fortsat kan drives landbrugsmæssigt, og at der kan opføres byggeri, der er nødvendigt for den landbrugsmæssige drift. Hvis nye landbrugsbygninger ønskes placeret uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, skal det vurderes om placeringen vil være i strid med naturinteresserne.

I den konkrete sag, etableres der ikke nybyggeri i potentiel natur og det vurderes derfor, at beskyttelsesinteresserne forbundet hermed ikke tilsidesættes.

Topografi

Terrænet opleves som fladt, men svagt faldende fra Toftlund Bakkeø og ud mod marsken.

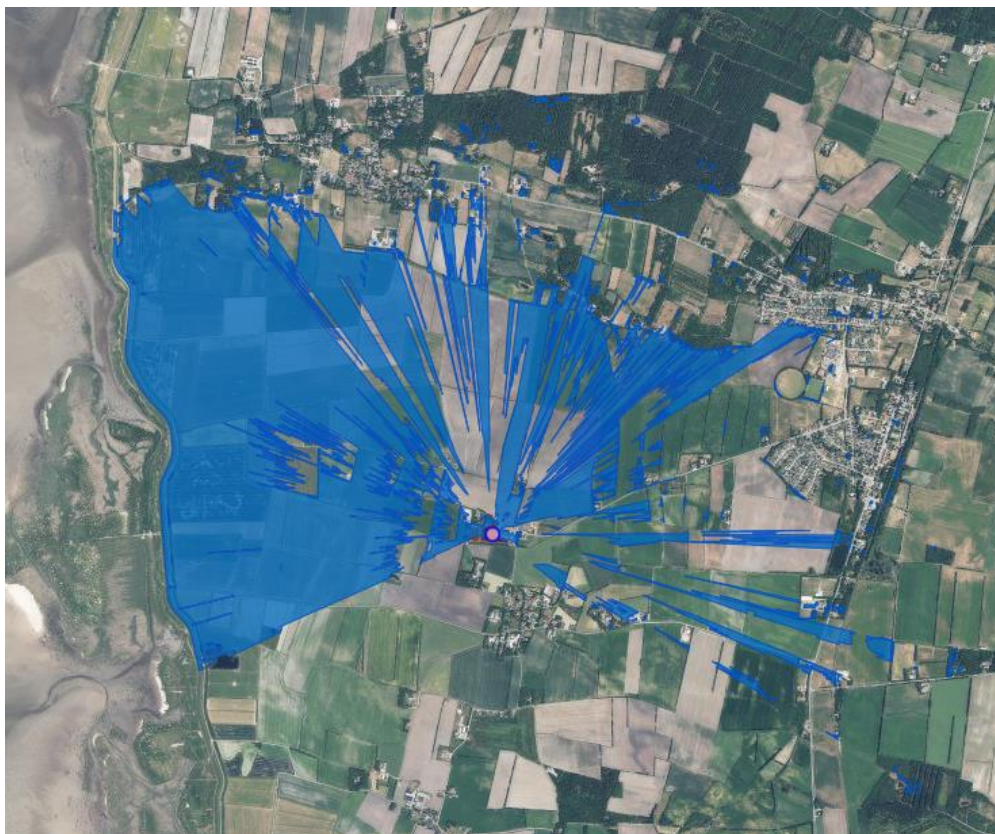
Det ansøgte ønskes etableret i kote 4 m på kanten af geestranden ud til den flade, bevoksningsløse, sammenhængende og uforstyrrede marsk. Der er ikke nogen større terrænspring ved Geestranden. Terrænet er meget svagt faldende ud mod kysten, mens det hæver sig op mod Toftlund Bakkeø. Af samme årsag vurderes særligt de høje bygningselementer, dvs. gyllebeholderen med teltoverdækning, kalvestaldene, kornsiloerne og laden at være synlig i landskabet. Dette bekræftes af synlighedsberegningen.

Synlighedsberegning:

Esbjerg Kommune har vha. af et værktøj baseret på Danmarks højdemodel foretaget beregninger, der illustrer hvor synligt den ansøgte stald er i landskabet inden

for en radius af 3 km, se kortet herunder. Værktøjet beregner synligheden af et punkt med en angivet specifik højde.

Beregningen viser, at det ansøgte, vil være synlig på lang afstand fra især vestlige og nordlige retninger. Der er ikke, eller kun sporadisk, indsigt til anlægget fra de nærmeste landsbyer (Råhede og Gl. Hviding) og Hviding Kirke.

Bevoksning

Landskabet er generelt sparsomt bevokset ude i marsken. Der er overvejende beplantning omkring bebyggelsen på kanten af Geesten bl.a. Råhede, men flere steder også læhegn mellem markerne. Beplantningen har historisk haft til hensigt at skærme for den fremherskende vestenvind. Bevoksningen er fortrinsvis orienteret NS. Grundet de stedlige vækstforhold er hegnene i området langsomt voksende.

Der er beplantning omkring det meste af gårdanlægget og omkring gyllebeholderne vest for gårdanlægget. Læhegnenes beskaffenhed er varierende som følge af vindpåvirkningen.

Øst for gårdanlægget og gyllebeholderne er der relativ høj og velafskærmende beplantning. Syd og vest for gårdanlægget er beplantningen fortsat relativ lav. Beplantningen vest for gyllebeholderne er ligeledes relativ lav. Syd for gyllebeholderne er der i efterår/vinter 2023-24 etableret læhegn.

For at mindske landskabspåvirkningen fra anlægget bør der etableres tæt og hurtigvoksende beplantning omkring. Da der i forvejen er plantet en hurtigvoksende og velafskærmende poppel omkring ejendommen, kan denne med fordel bruges.

Der er etableret solitære træer langs Enderupvej (pink streg på kort A). Den plantning bør bevares for at mindske landskabspåvirkningen fra driftsbygningerne.

I ejendommens nuværende tilladelse fra 2022 er der stillet detaljerede vilkår til beplantningen omkring anlægget. Ansøgte placeres indenfor de samme rammer, herunder ydre hegn. Det vurderes derfor, at de tidligere stillede vilkår, vil have samme funktion.

Bebyggelse

Bebyggelsen i området er placeret på kanten af Geesten. Bebyggelsen består primært af beboelsesejendomme i landsbyerne Enderup, Råhede, Gl. Hviding og Høgsbro samt gårdanlæg af varierende størrelse og gyllebeholdere fortættet langs med de stedlige veje.

Gårdanlægget på Gadefennevej 4 hører med sine ca. 2 ha inkl. inden- og udenomsarealer til blandt de største i området. Det vurderes, at udbygningen af gårdanlægget på Gadefennevej 4 ikke ændrer bebyggelsesstrukturen i området. Det vurderes i den sammenhæng, at pladsen i byggefeltet udnyttes meget effektivt og at byggeriet ikke spredes unødigt.

Nybyggeriet på Gadefennevej 4 afviger ikke fra det øvrige byggeri på husdyrbruget med hensyn til byggestil herunder også materiale- og farvevalg.

Infrastruktur/tekniske anlæg

Ca. 600 m øst for ejendommen er der etableret højspændingsledninger, der løber i østlig retning. Generelt er landskabet i området mod vest præget af få tekniske anlæg udover de stedlige veje. Dette stemmer overens med marskens udpegnings som større uforstyrret landskab.

Kulturforhold

Der er ingen kulturhistoriske spor i landskabet i umiddelbar nærhed af de ansøgte byggefelter herunder ingen beskyttede fortidsminder, sten- og jorddiger.

Husdyrbruget og gyllebeholderen på Gadefennevej 4 er beliggende indenfor kulturmiljøområde nr. 17.1 "Gl. Hviding, Råhede, Høgsbro og Enderup" jf. kulturmiljøplanen.

Synlighedsberegningen ovenfor viser, at der ikke vil være eller kun sporadisk vil være indsigt til nye bygninger og anlæg fra de nærmeste landsbyer (Enderup, Råhede og Gl. Hviding) og Hviding Kirke.

Der vurderes, at placeringen af nybyggeriet ikke er i konflikt med de bærende bevaringsværdier i kulturmiljøplanen, da byggeriet jf. synlighedsberegningerne ikke vil hindre det frie udsyn til og fra Hviding Kirke, og heller ikke til de åbne landbrugsarealer mellem landsbyerne og kiggene mellem bebyggelsesklyngerne ud over marsken.

Det ansøgte projekt vurderes dermed ikke at påvirke de stedlige kulturværdier væsentligt.

Sårbarhed

Karakterområdet er sårbart overfor etablering af tekniske anlæg, bygninger og beplantning, da dette kan sløre marsken som det tydelige geomorfologiske udgangspunkt og sløre den visuelle sammenhæng, der er på marskfladen fra Esbjerg by til grænsen i Tønder kommune. Samtidig kan førnævnte elementer sløre og opdele

sammenhængen mellem marsken og de højere liggende landsbyer mod øst. De særlige oplevelsesværdier i karakterområdet som er de markante udsigter på marskfladen, vil ligeledes være sårbare overfor tekniske anlæg, bygninger og beplantning o. lign. Karakterområdet er sårbart overfor enhver form for terrænregulering. Markernes tydelige orientering bør bevares.

Landskabet er sårbart overfor tekniske anlæg og større landbrugsbyggeri på kanten af Geesten, der i kraft af placeringen er blottet ud mod det marine bagland og dermed forringer oplevelsen af det store sammenhængende, bevoksningsløse og meget uforstyrrede marsklandskab mod vest. Landskabet er ifølge landskabskarakterkortlægningen sårbart over for byggeri og anlæg, som kan sløre og opdele sammenhængen mellem marsken og de højere liggende landsbyer mod øst. Landskabet er desuden sårbart overfor enhver form for terrænregulering.

Ifølge kulturmiljøplanen er landskabet desuden sårbart over for ny bebyggelse, anlæg, tilplantning mv., der kan sløre den klare grænse mellem marsken og bebyggelsen eller visuelt opdele den store, sammenhængende marskflade. Man bør specielt undgå bebyggelse, beplantning mv., der kan hindre det frie udsyn til og fra kirken, men også de åbne landbrugsarealer mellem landsbyerne og kiggene mellem bebyggelsesklyngerne ud over marsken bør bevares.

Konklusion

Landskabet er bl.a. sårbart overfor store bygninger og tekniske anlæg, der opføres på kanten af Geesten ud mod et fladt, sammenhængende og meget uforstyrret marsklandskab. Områdets bevoksningsløshed og topografi medvirker til, at de høje anlægselementer (kalvestald og kornsilo) vil være synlig fra vestlige retninger. Dette understøttes af synlighedsberegningen ovenfor.

Anlægget er overordnet set omkranset af eksisterende beplantning, der forventes at yde god afskærmning over for de lave anlægsdele (f.eks. kalvehuse, kalvehytter, ensilagesiloer). De høje anlægsdele (kalvestald og kornsilo) vurderes at medføre en beskeden merpåvirkning af landskabet. Merpåvirkningen vurderes dog ikke at være væsentlig, da bygningerne etableres i tilknytning til eksisterende driftsbygninger.

For at tilgodese hensynet til det bevoksningsløse, sammenhængende og meget uforstyrrede marsklandskab mod vest, samt sikre at landskabet ikke lider overlast, stilles der en række vilkår om etablering og forstærkning af afskærmende beplantning herunder rækker med hurtigvoksende træer samt vilkår der fastholder det ansogetes ydre fremtræden.

Det vurderes, at det ansøgte byggeri med de stillede vilkår, er godt indpasset i landskabet og ikke tilsidesætter kommuneplanens landskabsbindinger.

Vilkår til ansøgte

- Der skal der etableres minimum 5 rækker afskærmende beplantning syd for gyllebeholderen GB2 (grøn streg jf. kort A).
- Det eksisterende beplantningsbælte nord og vest for gyllebeholderen GB2 (grøn streg jf. kort A) skal forstærkes, så det består af i alt minimum 5 rækker afskærmende beplantning.
- Al beplantning omkring gyllebeholderen GB2 skal bestå af 3 rækker hjemmehørende arter af træer og buske og 2 rækker af poplen "OP42" (*Populus*

trichocarpa). Beplantningen skal være etableret senest den 31. december 2024.

- Ny kalvestald må opføres med en højde på maksimalt 8 m over terrænhøjden.
- Ny kalvestald skal opføres med sort tag, mørkegrå gavle og gavltrekanter (RAL7024 eller mørkere).
- Den eksisterende kalvestald skal have mørkegrå gavltrekanter mod vest (RAL7024 eller mørkere).
- Der må i den nye kalvestald ikke være lysudfald gennem tagrygning eller gavltrekanter, og kun i begrænset omfang gennem øvrigt tagareal.
- Eksisterende solitære træer langs Enderupvej (pink streg på kort A) skal bevares, om nødvendigt ved genplantning.
- Eksisterende beplantning omkring gårdanlægget (gul streg jf. kort A) skal bevares og vedligeholdes og om nødvendigt genplantes.
- Hvis eksisterende beplantning (blå streg jf. kort A) nedlægges, skal der etableres anden afskærmende beplantning, der opfylder samme afskærmende funktion.

Bilag 2: Miljøkonsekvensrapport

Produktion: Esbjerg Kommune
Foto: Torben Meyer

Esbjerg
Kommune

Torvegade 74, 6700 Esbjerg
Tlf: 7616 1616 - Fax: 7616 0969
miljo@esbjergkommune.dk
www.esbjergkommune.dk

Miljøkonsekvensrapport for Gadefennevej 4, Enderup, 6700 Ribe

Gårdejer Jannie og Kim Nielsen

Gadefennevej 4, Enderup

6760 Ribe

Udarbejdet august 2024
Af miljørådgiver Lisbeth Tønning

Ejer	Jannie og Kim Nielsen
Driftsherre	Jannie og Kim Nielsen
Kontakt	Kim Nielsen – Mobil: 20477679
Husdyrbrugets adresse	Gadefennevej 4, Enderup, 6760 Ribe
Ejendomsnr.	BFE-nr.:8980997
Matrikel og ejerlav For husdyrbrugets anlæg	1102a, 6b og 257 Hviding Ejerlav, Hviding
CHR	50124
CVR / P-nummer	25201574
Kommune	Esbjerg
Konsulent/rådgiver	Lisbeth Tønning, SAGRO
Ansøgningsskema(er)	Husdyrgodkendelse.dk Skema nr.: 246416
Type af ansøgning	§ 16a
Bilag	Skema nr.: 246416 er vedhæftet følgende bilag; - Miljøkonsekvensrapport

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	4
Ikke teknisk resumé.....	4
Basisoplysninger	5
Tidligere godkendelser	5
Oplysninger om samdrift med andre ejendomme	5
Biaktiviteter	5
IE-brug	6
Projektets erhvervsmæssige nødvendighed	6
Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte.....	6
Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller ny bebyggelse	6
Indretning og drift	6
Håndtering og opbevaring af husdyrgødning.....	12
Foderopbevaring	13
Afløbsforhold.....	13
Beliggenhed	14
Planforhold	14
Landskab.....	15
Afstandskrav	19
Naturområder.....	20
Ammoniakemission	20
Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000).....	21
Kategori 1-natur	21
Kategori 2-natur	21
Kategori 3-natur	22
§ 3 områder	22
Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter	23
National beskyttelse af arter af planter og dyr	23
Biodiversitet – Den danske Rødliste	23
Lugt	23
Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget og det ansøgte.....	24
Støv.....	24
Støj.....	25

Rystelser	26
Lys	26
Til- og frakørsels forhold.....	26
Fluer og skadedyr	28
Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger.....	28
Forslag til egenkontrol	29
Væsentlige virkninger fra reststoffer, affaldsproduktionen, samt ved brugen af naturressourcer.....	30
Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin m.m.).....	30
Affald	31
Døde dyr	31
Grundvand	32
Vandforbrug og vandinstallationer	32
Energi.....	33
Klima	33
BAT (ammoniak)	34
Eventuelle grænseoverskridende virkninger	35
Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse det ansørgtes virkning på miljøet.....	36
Befolkningen og menneskers sundhed	36
Alternative løsninger	37
Samspillet mellem faktorerne jf. § 4 stk. 8 nr. 5.	37
Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten	37

Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver de fremtidige forhold på husdyrbruget på Gadefennevej 4, Enderup, 6760 Ribe, beliggende i Esbjerg Kommune.

Rapporten beskriver de faktiske forhold i dag samt udvidelsens karakteristika, herunder den forventede drift efter ibrugtagning. Hertil vurderes konsekvenser forbundet med udvidelsen.

Rapporten er opbygget jf. Bilag 1 i Bek. nr. 300 af 20/03/2024 (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen), med enkelte ændringer:

- Rapporten indledes med et ikke-teknisk resumé, fremfor at slutte med det, da det vurderes, at det er en mere naturlig opbygning.
- Punkterne D 1 a og b behandles under et, så de forskellige faktorer beskrives og vurderes i samme afsnit, da dette vurderes mere hensigtsmæssigt.

Ikke teknisk resumé

I 2022 blev der givet en § 16 b tilladelse til husdyrbruget på Gadefennevej 4. I nærværende ansøgning stiger den samlede ammoniak emission til mere end 3.500 kg NH₃ pr år, derfor ansøges det som en § 16a miljøgodkendelse og ikke et tillæg til den eksisterende §16 b tilladelse.

Ansøger er Jannie og Kim Nielsen som driver og ejer slagtekalveproduktionen på Gadefennevej 4.

I nærværende miljøansøgning søges der om en:

- I eksisterende kalvestald ændres østlige langside fra kalvestald til foderlager. På vestgavlen af staldbygningen etableres et halvtag til staldkøkken.
- Ny kalvestald på 23,4 x 90 meter bygges nord for eksisterende kalvestald. Gavlen på den nye stald vil komme til at flugte med den eksisterende kalvestalds gavl mod vest. Østgavlen på den nye stald ligger direkte parallelt med maskinhus, og de to bygninger har samme bredde. I den østlige ende af bygningen vil der være 526,5 m² til lager. På vestgavlen af den nye stald etableres et halvtag til foder.
- Seks kalvehuse opsættes vest for kalvestaldene. Hvert kalvehus er 5 x 40 meter.
- Ny kornsilo etableres ved siden af eksisterende kornsilo med samme dimensionering, materiale og farve.
- Begge eksisterende plansiloer forlænges 25 meter mod vest, og bredden bliver 11 meter som eksisterende siloer.
- Mødding etableres mellem de to kalvestalde, her etableres også en plads til små kalvehytter.

Der anlægges ikke nye indkørsler, veje m.m.

I ansøgningsmaterialet er der foretaget lugtgeneberegninger til nærmeste nabo (Enderupvej 55) uden landbrugspligt og som ikke ejes af ansøger, her er lugtgenekriteriet til naboen overholdt. Der er også foretaget lugtgeneberegning til Råhede, hvor der er samlet bebyggelse i landzone, og til byzone i Egebæk-

Hviding. Beregningerne viser, at lugtgenekriterierne til nærmeste samlede bebyggelse og byzone også er overholdt.

Endvidere er der også beregnet ammoniakemission til nærmeste kategori 1, 2 og 3 natur, og beregningerne viser, at alle ammoniak-emissionskrav er overholdt. Desuden er alle Bedste tilgængelige teknik (BAT) emissionskrav også overholdt.

På husdyrbruget er der foretaget en række foranstaltninger for at sikre mindst mulige gene af støv, støj og fluer, lugt m.m. for omkringboende, som er beskrevet i nærværende miljøkonsekvensrapport.

Med materialevalg på byggeri og beplantning, er der taget mest muligt hensyn til at sikre et uforstyrret landskab i forbindelse med byggeriet.

Der sker ikke væsentlige miljømæssige påvirkninger i forbindelse med nærværende ansøgning, herunder at projektet ikke vil forringe beskyttede naturtyper og arter i og udenfor Natura 2000-områder.

Basisoplysninger

Tidligere godkendelser

Afgørelse	Dato	Projektets omfang
§ 16b tilladelse	Juli 2022	Ny gyllebeholder, nyt valsehus, foderlade/møddingshus, øget produktionsareal overgang til flex indenfor dyreholdet kvæg. Foderlade/møddingshus og øget produktionsareal er ikke realiseret.
Tilladelse	Juni 2018	Tilladelse til kornsilo
Revurdering	Februar 2016	
Tillæg til godkendelse fra 2007	September 2010 Oktober 2013 September 2015	
§ 12Miljøgodkendelse	2007	296,7 DE slagtekalve
Tilladelse	Oktober 2011	Tilladelse til plansilo

Tabel 1. Tidligere godkendelser

Oplysninger om samdrift med andre ejendomme

Ansøger og ejer og driver ikke andre ejendomme med husdyrproduktion, og vil derfor ikke være teknisk og forurenings- og driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Biaktiviteter

Ingen biaktiviteter.

IE-brug

Husdyrbruget er ikke kategoriseret som et IE-brug, da det er et kvægbrug.

Projektets erhvervsmæssige nødvendighed

Ansøger ønsker at udvide produktionen af slagtekalve med nybyggeri, både for at følge konjunkturudvikling og sikre bedst mulig dyrevelfærd for kalvene. Med en øget besætning er det erhvervsmæssigt nødvendigt med ny kornsilo og plansiloer, samt mødding. Derudover ændres markproduktionen fra kartofler til mere korn, hvorved det også er væsentligt med en ny kornsilo.

Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller ny bebyggelse

I eksisterende kalvestald ændres østlige langside fra kalvestald til foder. På vestgavlen etableres et halvtag til staldkøkken.

Ny kalvestald på 23,4 x 90 meter bygges nord for eksisterende kalvestald, så gavle flugter med kalvestaldens gavl mod vest, og østgavlen ligger direkte parallelt med maskinhus. I bygnings øst gavl vil der være 560 m² til lager. På vestgavlen etableres et halvtag til foder.

Seks kalvehuse opsættes vest for kalvestalde. Hvert kalvehus er 5 x 40 meter.

Ny kornsilo etableres ved siden af eksisterende kornsilo med samme dimensionering, materiale og farve.

Begge eksisterende plansiloer forlænges 25 meter mod vest, og bredden bliver 11 meter som eksisterende siloer.

Mødding etableres mellem de to kalvestalde, her etableres også en plads til små kalvehytter.

Der anlægges ikke nye indkørsler, veje m.m.

De enkelte anlæg er nærmere beskrevet i nedenstående afsnit, Indretning og drift. Endvidere kan anlægget visualiseres på figur 1.

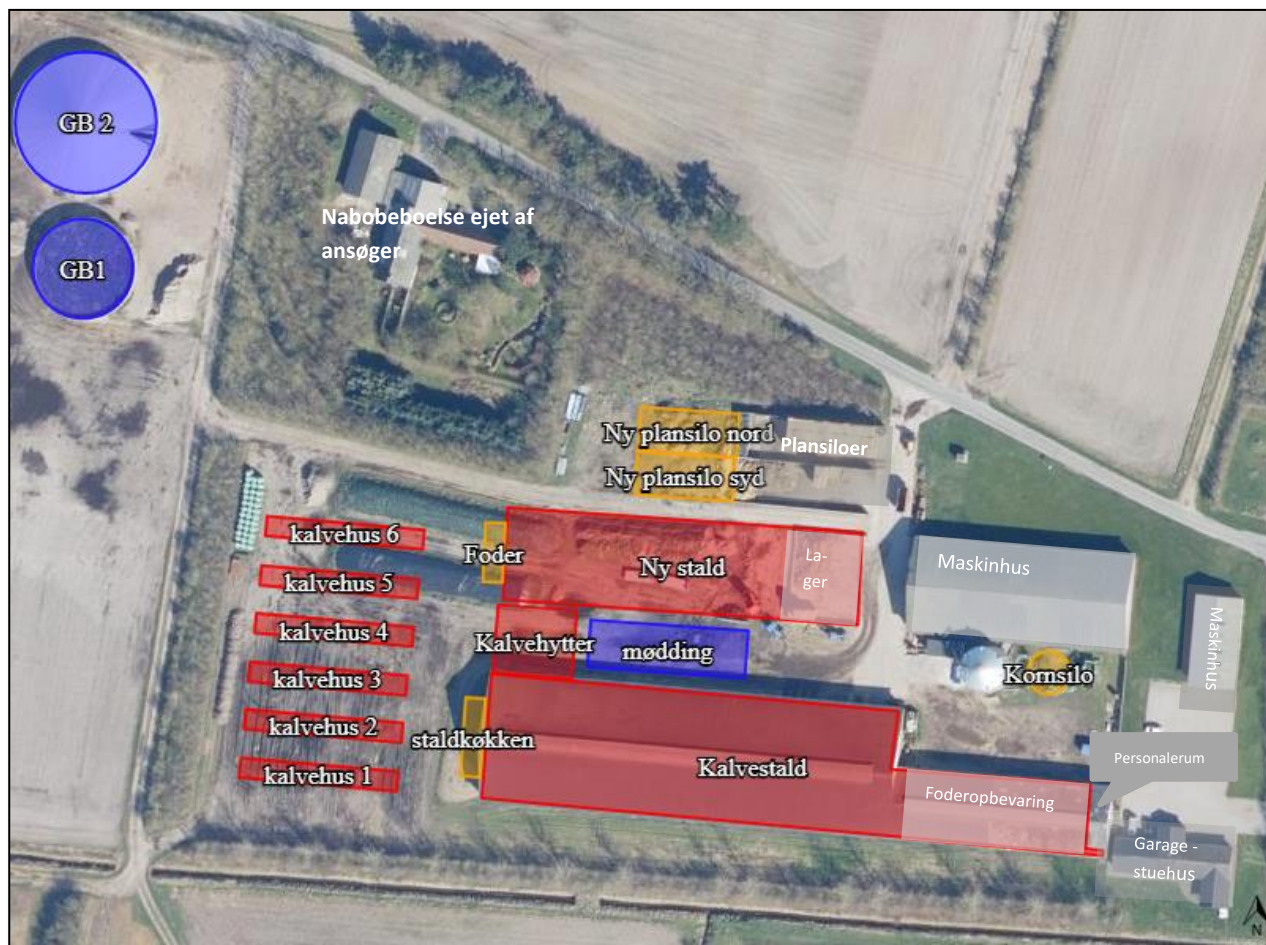
Indretning og drift

Nedenstående tabel er en oversigt over husdyrbrugets staldafsnit, dyretyper, staldsystemer og produktionsarealer.

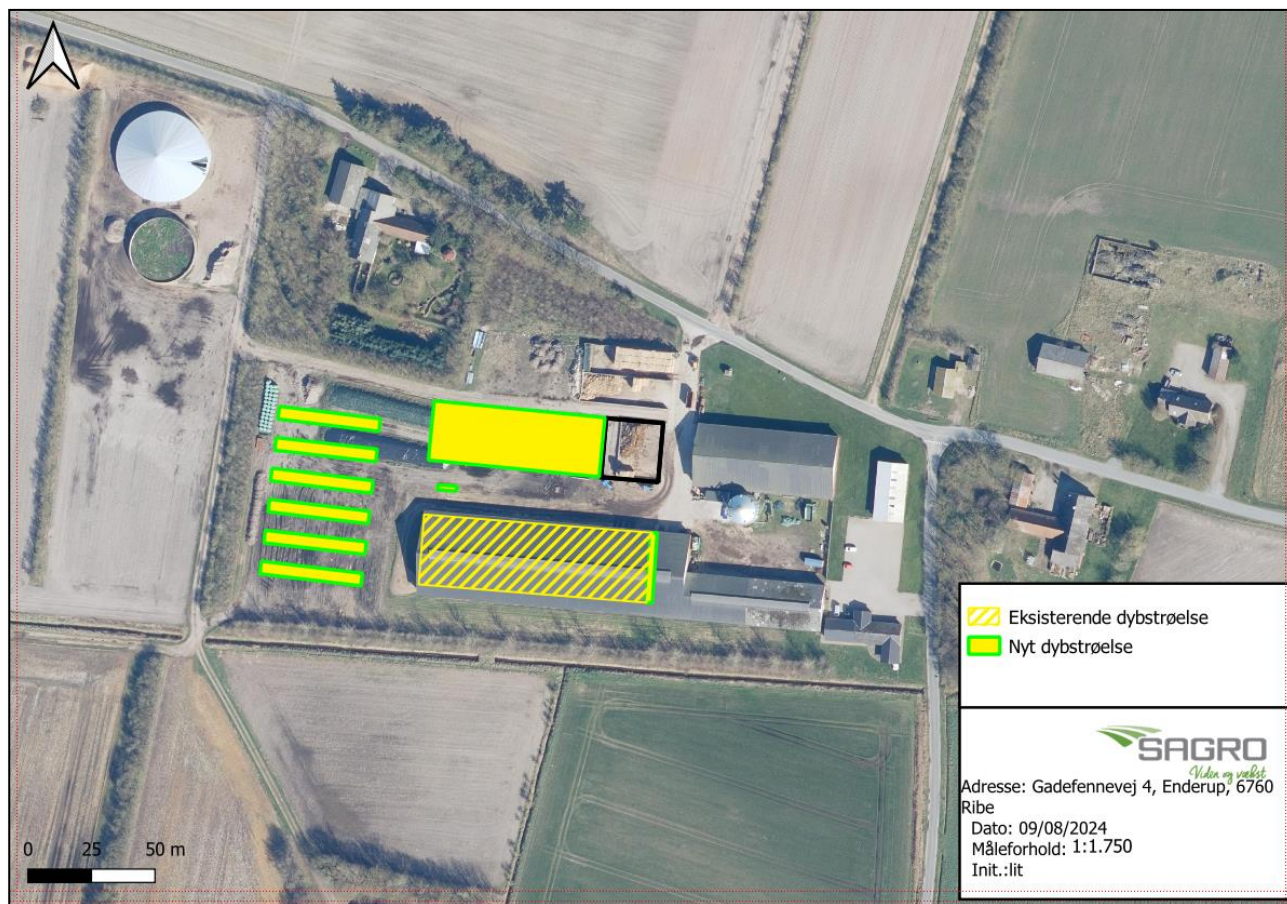
Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Kalvestald	4135	Naturlig ventilation	3 m	(#716167) Flexgruppe: Alle kvæg: Dybstrøelse	0	70
				(#714549) Flexgruppe: Alle kvæg: Dybstrøelse	0	2400
Ny stald	2107	Naturlig ventilation	3 m	(#714554) Flexgruppe: Alle kvæg: Dybstrøelse	0	1580
kalvehus 1	200	Naturlig ventilation	3 m	(#714555) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	200
kalvehus 2	200	Naturlig ventilation	3 m	(#714556) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	200
kalvehus 3	200	Naturlig ventilation	3 m	(#714557) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	200
kalvehus 4	200	Naturlig ventilation	3 m	(#714558) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	200
kalvehus 5	200	Naturlig ventilation	3 m	(#714559) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	200
kalvehus 6	200	Naturlig ventilation	3 m	(#714560) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	200
Kalvehytter	347	Naturlig ventilation	3 m	(#714588) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	15
Sum						5265
Nudrift						
Kalvestald	4135	Naturlig ventilation	3 m	(#714551) Flexgruppe: Alle kvæg: Dybstrøelse	0	3035
8 års drift						
Kalvestald	4135	Naturlig ventilation	3 m	(#714552) Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse	0	3035

Tabel 2. Husdyrbrugets fremtidige produktionsarealer, samt nudrift og 8 års drift.

På figur 1 fremgår de fremtidige driftsbygninger, og på figur 2 kan en skitse over produktionsarealer og staldsystemer ses.

Figur 1. Situationsplan for fremtidig drift

Figur 2. Produktionsarealer (skraveringer) og staldsystemer (farvesymbol)

Beskrivelse af husdyrbrugets anlæg:

Produktionsarealet er i denne ansøgning opgjort ved en detaljeret opmåling af ansøger i eksisterende kalvestald. Øvrige produktionsarealer i nye stald og kalvehuse er oplyst af ansøger. Persongangarealer og foderborde er ikke produktionsarealer.

Kalvestald: Eksisterende kalvestald med dybstrøelsesboks. Længst mod øst er der personalefaciliteter i bygningen.

I 2022 blev der godkendt et nyt produktionsareal på 122 m² dybstrøelse midt i stalden. Dette areal er aldrig realiseret og er ikke med i nærværende ansøgning.

I staldens østlige længe ændres 635 m² produktionsareal med dybstrøelse til foder.

I staldens vestlige længe er produktionsarealet med dybstrøelse uændret. Ansøger har været ude og lave en ny og mere detaljeret opmåling af produktionsarealet end til ansøgningen i 2022, og kommet frem til, at produktionsarealet i dette område er 2.400 m², dvs. mindre end det ansøgte i 2022. Det ny opdaterede produktionsareal er også tilrettet i nudriften og 8 års driften i *husdyrgodkendelse.dk*.

I tilknytning til eksisterende dybstrøelsesbokse, etableres en ny dybstrøelsesboks på 70 m².

På gavlydersiden mod vest etableres et staldkøkken. Det er et halvtag på 5 m x 20 m, og med en højde på max 4 m.

Ovennævnte fremgår også i figur 1 og 2, samt tabel 1.

For at sikre at anlægget på Gadefennevej 4 falder bedst mulig ind i landskabet skiftes det øverste gavlmateriale i kalvestalden fra lysegrå til mørkegrå. Jf. billede på figur 7 og 8.

Ny stald: I 2022 blev der miljøgodkendt en driftsbygning incl. møddingshus på nærværende ejendom. Denne bygning bliver ikke realiseret. I stedet ønsker ansøger at bygge en stald på byggefeltet, som er nord for og parallelt med eksisterende kalvestald. Gavlerne mod vest for eksisterende kalvestald og den nye stald vil flugte. Maskinhuset mod øst vil ligge lige overfor den nye stald og have samme bredde. Hvorved anlæggene på ejendommen vil fremstå harmonisk.

Bygningens størrelse bliver 23,4 m x 90 m. Bygningen opføres i stålburer. Taget bliver sort eternittag, og gavlene bliver mørkegrå stålplader. På siderne vil der blive træremmer. På den nordlige langside vil der blive udvendigt foderbord.

I bygningens østlige ende, bliver der et lagerområde med en størrelse på 22,5 m x 23,4 m. I den resterende del af bygningen mod vest bliver der dybstrøelsesbokse med et samlet produktionsareal på 1.580 m².

På gavlydersiden mod vest etableres et halvtag til foder. Størrelsen på halvtaget bliver 15 m x 5 m, og med en højde på max 4 m.

Jf. figur 1 og 2, samt tabel 1.

Kalvehuse: 20 m vest for den nye stald og kalvestalden opsættes seks kalvehuse med dybstrøelse af 200 m² pr stk. (40 m x 5 m). Åbningen for hvert kalvehus vender mod nord og arealet foran og mellem kalvehusene vil blive befæstet. Højden på kalvehusene bliver max 4,2 m over terræn. Der vil blive 7 m mellem hvert kalvehus. Jf. figur 1 og 2, samt tabel 1.

Kalvehytter: På befæstet kalvehytteareal mellem eksisterende kalvestald og den nye stald ønsker ansøger at opsætte seks små kalvehytter af 2,5 m² pr stk. Dvs. 15 m² produktionsareal i alt. Jf. figur 1 og 2, samt tabel 1.

Plansiloer: På anlægget er der i dag to plansiloer, med en størrelse på 2x (11 m x 35 m). Endegavlen mod vest vil blive fjernet og hver plansilo forlænges med 25 m mod vest, hvor der i enden etableres en ny gavl. Bredden på de nye plansiloer er 11 m, som de eksisterende plansiloer. Jf. figur 1.

Kornsilo: På anlægget er der en eksisterende kornsilo. Umiddelbart øst for den eksisterende kornsilo etableres endnu en kornsilo i samme dimensioner, materiale og farver som den eksisterende. Jf. figur 1.

Mødding: I tillæg til miljøgodkendelsen fra 2013 fremgår det, at der er en mødding umiddelbart for vest for gavlen af maskinhuse, denne mødding er der også i dag. Denne mødding fjernes i ansøgt drift, da der bygges ny stald på arealet. Jf. figur 3. Det vurderes, at det var en fejl, at denne mødding ikke var med i miljøtilladelsen fra 2022.

I ansøgt drift ansøges der om etablering af en mødding mellem kalvestald og den nye stald.

Figur 3. Placering af mødding i nudrift og 8 års drift.

Gyllebeholdere:

På husdyrbruget er der to gyllebeholdere. En gyllebeholder fra 1995 på 2.058 m³, og en gyllebeholder fra 2022 på 4.000 m³. Jf. figur 1.

Eksisterende maskinhuse er uændrede. Jf. figur 1.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Nedenstående tabel er en oversigt over husdyrbrugets fremtidige gødningsopbevaringsanlæg. I tabel 4 fremgår flere oplysninger om husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
GB1	Flydende				501
GB 2	Flydende				1005
mødding	Fast				480
Nudrift					
GB1	Flydende				501
GB 2	Flydende				1005
Mødding nudrift og 8 årsdrift	Fast				403
8 års drift					
GB1	Flydende				501
Mødding nudrift og 8 årsdrift	Fast				403

Tabel 3. Husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg i 8 årsdrift, nudrift og ansøgt drift.

Opbevaringsanlæg	Opførsels år	5 el. 10 års beholderkontrol	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Teknologi
Gyllebeholder 1	1995	10 års	2.058	501	
Gyllebeholder 2	2022	10 års	4.000	1.005	Overdækning
Møddingsplads				480	
I alt			6.058		

Tabel 4. Opbevaringsanlæg til husdyrgødning.

Til gyllebeholder 1 vil der løbe overfladevand fra plansiloer, kalvehytteareal og møddingsplads, som er nærmere beskrevet i afsnit om afløb.

Gyllebeholder 2 bruges til modtaget afgasset gylle.

Gyllebeholderne tømmes vha. sugekran på gyllevogn.

Ved udmugning placeres dybstrøelsen på den nye møddingsplads, hvorefter det afhentes af biogasselskab. Alt dybstrøelse fra husdyrbruget afsættes til biogas og returneres som afgasset gylle.

Med denne godkendelse følger der en fleksibilitet i antallet og sammensætningen af dyreholdet. Det er derfor ikke på nuværende tidspunkt muligt at lave en kapacitetsberegning. Der vil dog til en hver tid være opbevaringskapacitet til 9 måneder for flydende husdyrgødning for nærværende bedrift. Jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen af 29/11/2021 § 10 og 11.

Vurdering

Det vurderes hermed, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering og opbevaring af husdyrgødning, er tilstrækkelig til beskyttelse af omgivelserne.

Foderopbevaring

Grovfoder opbevares i plansiloerne.

Korn opbevares i kornsiloer.

Kraftfoder opbevares fremadrettet i kalvestaldens østlængde, som ændres fra stald til foderopbevaring.

Placering af ovennævnte kan ses på figur 1.

Vurdering

Det vurderes, at foderet opbevares miljømæssigt forsvarligt.

Afløbsforhold

Sanitært spildevand fra personalefaciliteter i kviestaldens østlige ende løber i trixtank.

Vand fra befæstede arealer, vaskeplads i maskinhus, staldkøkken, plansiloer, møddingsplads og kalvehytteareal løber i fortank, der automatisk pumper over i gyllebeholder 1 via pumpeledning, jf. figur 4.

Foran hvert af de seks nye kalvehuse vil der være et befæstet areal på 7 m. Den første meter foran hver række kalvehuse vil have en hældning ned mod afløb foran kalvehuset. De øvrige 6 meter vil være befæstet areal, hvor der ikke vil være forurening på fra gødning og foder.

Tagvand ledes til Råhede Nordre Enggrøft i dag. Fremadrettet ønsker ansøger at lede overfladevand og tagvand via forsinkelsesbassin. Ansøger er åben for kommunens ønsker til en optimal løsning for tagvand og overfladevand fra befæstet areal uden gødning.

Vurdering

Det vurderes hermed, at de generelle krav til håndtering af spildevand, restvand og ensilagesaft jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen er overholdt og dermed er tilstrækkelige til beskyttelse af omgivelserne.

Figur 4. Afløbsplan

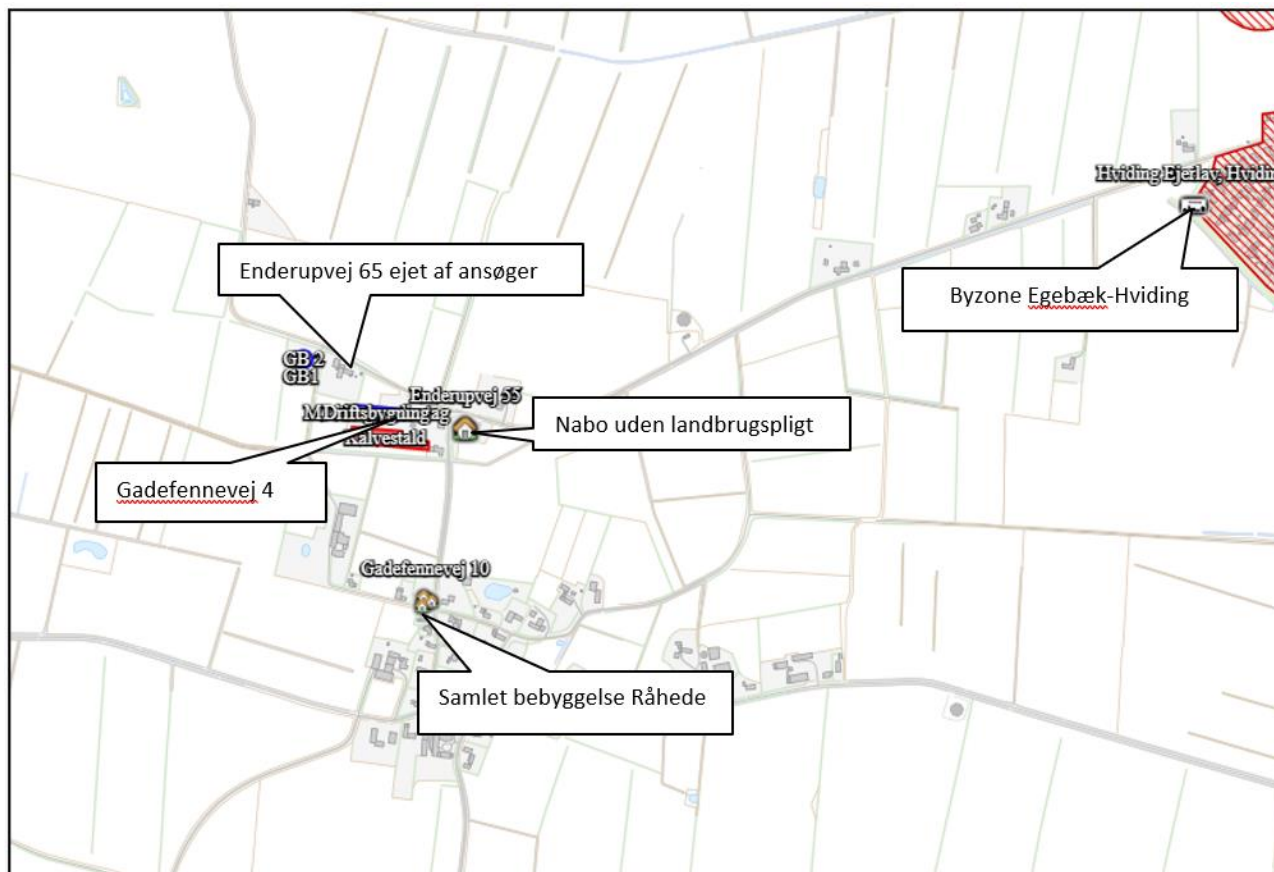
Beliggenhed

Planforhold

Ejendommen er beliggende i det åbne land.

Husdyrbruget er beliggende i landzone i område "38-080-020: Landområde ved Enderup Mark og Høgsbro Plantage" i Esbjerg Kommuneplan 2022-2034. Anvendelsen fastlægges til jordbrugsområde med det sigte at fremme erhverv som landbrug, skovbrug, gartneri og lignende. Overflødige bygninger kan bruges til andet formål såfremt det ikke kræver om- eller tilbygning.

Ejendommen er beliggende i det åbne land. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Enderupvej 55, som ligger ca. 76 m øst for anlægget. Den nærmeste samlede bebyggelse er Råhede beliggende ca. 292 m syd for anlægget. Nærmeste by er Egebæk-Hviding, som ligger 1,6 km nordøst for anlægget.

Figur 5. Ejendommens placering

Der er tjekket for gasledninger på evida.dk, og der er ikke kendskab til nogen gasledninger i umiddelbar nærhed til husdyrbruget på Gadefennevej 4. Der er registreret en offentlig kloakledning på ejendommen.

Landskab

Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til udpegninger og fredninger er blevet gennemgået.

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.

Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet

Der er tjekket på <https://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Kort/> "Fund og fortidsminder og der er ikke registrerede fund eller fortidsminder indenfor nuværende eller fremtidige bygninger.

Udpegninger	Husdyrbruget ligger:	
	Indenfor	Udenfor
Særlig værdifuldt landbrugsområde	x	
Skovrejsningsområde		x
Lavbundsområde		x
Naturbeskyttelsesområde		x
Økologiske forbindelser / spredningskorridorer		x
Kulturhistoriske bevaringsværdier / kulturmiljø		x

Værdifuldt kulturmiljø	x	
Bevaringsværdigt landskab	x	
Større sammenhængende landskab	x	x
Område for store husdyrbrug		x
Geologiske bevaringsværdier		x
Kystnærhedszone	x	
Strandbeskyttelseslinje		x
Kirkebyggelinje		x
Skovbyggelinje		x
Å beskyttelseslinje		x
Sø beskyttelseslinje		x
Beskyttede sten- og jorddiger		x
Fredede områder		x
Fortidsminde beskyttelseszone		x
Habitatområde		x
Råstofområder		x
Boringsnære beskyttelsesområder		x
Område med særlig drikkevandsinteresse		x
Nitratfølsomt indvindingsområde		x
Sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområde		x
Jordforurening V1		x
Jordforurening V2		x

Tabel 5. Landskabelige udpegninger

Ejendommen ligger indenfor særlig værdifuldt landbrugsområde. Indenfor disse områder forudses der ikke væsentlige konflikter mellem landbrugsdriften og de omgivende arealanvendelser, og områderne skal i særlig grad anvendes til jordbrugsdrift.

Værdifulde kulturmiljøer er områder, der rummer væsentlige værdier knyttet til kulturhistorien i det åbne land, og hvor oplevelsen af de værdifulde kulturmiljøer ikke må forringes. Inden for de værdifulde kulturmiljøer må der ikke planlægges eller gennemføres byggeri og anlæg ud over det, der er erhvervsmæssig nødvendigt for driften af landbrug, skovbrug eller fiskeri.

Ejendommen ligger indenfor bevaringsværdigt landskab. I et bevaringsværdigt landskab skal landskabets karakter beskyttes og bevares, og nybyggeri må ikke forringe de landskabelige karaktertræk.

Større sammenhængende landskaber er områder, der så vidt muligt skal friholdes for nye tekniske anlæg, medmindre hensynet til bevaring af landskabsværdierne kan sikres.

Vurdering

I miljøtilladelsen fra juli 2022 for ejendommen på Gadefennevej 4, blev der lavet en meget grundig landskabsanalyse, og Esbjerg Kommune skrev følgende i landskabsvurderingen den gang:

Landskabelige hensyn og vurdering:

I forbindelse med byggeriet af nye anlæg er der foretaget en landskabsanalyse. Denne er vedlagt i sin helhed i bilag 1. Konklusionen fra landskabsanalysen er gengivet herunder.

Landskabet er bl.a. sårbart overfor store bygninger og tekniske anlæg, der opføres på kanten af Geesten ud mod et fladt, sammenhængende og meget uforstyrret marsklandskab. Områdets bevoksningsløshed og topografi medvirker til, at særligt gyllebeholderen vil være synlig fra vestlige retninger. Dette understøttes af synlighedsberegningen ovenfor.

Den eksisterende og nye gyllebeholder er omkranset af eksisterende beplantning, der forventes at yde god afskærmning over for selve beholderelementerne. Teltoverdækningen vurderes med den fremtrædende placering vest for gårdanlægget at medføre en vis merpåvirkning af landskabet. Særligt fordi eksisterende gyllebeholder uden telt med eksisterende beplantning ikke er særlig synlig i det flade landskab.

Den nye driftsbygning og valsehuset vurderes ikke at ændre væsentlig på gårdanlæggets påvirkning af landskabet, da bygningerne etableres i tilknytning til eksisterende driftsbygninger. For at nedtone påvirkningen af landskabet mod nord mod Enderupvej stilles der vilkår om etablering af afskærmende beplantning samt om bevarelse og vedligeholdelse af eksisterende beplantning. På sigt vurderes det, at der vil kunne opnås god afskærmning omkring hele gårdanlægget.

For at tilgodese hensynet til det bevoksningsløse, sammenhængende og meget uforstyrrede marsklandskab mod vest samt sikre, at landskabet ikke lider overlast, skal der stilles en række vilkår om etablering og forstærkning af afskærmende beplantning herunder rækker med hurtigvoksende træer samt vilkår om nedgravning af gyllebeholderen. Det vurderes, at det ansøgte byggeri med de stillede vilkår sikres indpasset i landskabet.

Der blev bl.a. stillet vilkår til følgende afskærmende beplantning:

Figur 6. Beplantningsvilkår i miljøtilladelsen for Gadefennevej 4 i 2022

På den eksisterende kalvestalds vestgavl ændres materialet op til kip fra lysegrå til mørkegrå, for at falde bedre ind i landskabet. Jf. nedenstående billeder, hvor den lysegrå farve på gavlspids kan ses. Den nye stalds gavlspids bliver ligeledes mørkegrå og ligge parallelt med eksisterende kalvestald.

Figur 7. Gyllebeholder, kornsilo og eksisterende gavlene på kalvestald set oppe fra digekrone

Figur 8. Gyllebeholder og eksisterende gavlene set fra Råhede Enge

Den nye kornsilo etableres mellem bygninger og umiddelbart øst for eksisterende kornsilo, og vurderes ikke, at vil kunne ses fra marsken, jf. figur 7.

De seks nye kalvehuse vil ikke kunne ses udenfor anlægget, idet de vil være afskærmet af beplantningen. Der vil ikke være mulighed for andre placeringer af kalvehusene på matriklen for Gedefennevej 4, da der ikke er flere ledige byggeletter.

Det ansøgte byggeri vurderes på baggrund af dets placering og udformning ikke at forringe den landskabelige oplevelse.

På grund af bygningernes afdæmpede farve og den afskærmende beplantning vurderer ansøger at den ansøgte udvidelse ikke vil skæmme landskabsoplevelsen. hverken for forbipasserende eller naboer.

Ved at indpasse det nye byggeri på denne måde forebygges og afhjælpes uheldige landskabsoplevelser ved byggeriet.

Afstandskrav

Afstandskravene i henhold til § 6-8 i Lbk. nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (Husdyrbrugloven) er følgende:

§ 6:

- indenfor et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- i en afstand mindre end 50 m fra ovennævnte områder eller
- i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

§ 7:

- helt eller delvist indenfor eller i en afstand mindre end 10 m fra kategori 1 og kategori 2 naturtyper (jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2 stk. 1 og 2).

§ 8:

- ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)
- almene vandforsyningsanlæg (50 m)
- vandløb, dræn og søer (15 m)
- offentlig vej og privat fællesvej (15 m)
- levnedsmiddelvirksomhed (25 m)
- beboelse på samme ejendom (15 m)
- naboskel (30 m)

Afstandskravene er overholdt, da anlæggets afstand til områderne er større eller lig med ovenstående krav, på nær afstandskravet på 30 m til eget naboskel til ejendommen på Enderupvej 65, som ansøger ejer. Her ligger kalvehus 6 og ny plansilo nord 21 m fra skel. Ny stald ligger 9 m fra eget skel og nyt halvtag til foder ligger 10 m fra eget skel til ansøgeres ejendom på Enderupvej 65. Der søges om dispensation til afstandskra-

vet til eget skel. I det ejendommens byggefelt er fuld udnyttet på Gadefennevej 4, er der ikke muligheder for alternative placeringer.

Afstandene er afsat som punkter i *husdyrgodkendelse.dk*.

Vurdering

Med de ønskede placeringer af nybyggeriet.

Idet ejendommen ligger i stor afstand til byzone og samlet bebyggelse, vurderes de driftsmæssige ændringer ikke at ville medføre væsentlige gener fra ejendommen. Det vurderes heller ikke at ændringerne vil medføre væsentlige forringelser af Danmarks kulturarv eller de landskabelige forhold.

Naturområder

Ammoniakemission

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udledning af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning). Beregninger der er foretaget i *husdyrgodkendelse.dk*, viser at ammoniakfordampningen i ansøgt drift er 4.996,3 kg NH₃-N/år. Kildehøjde er i beregningerne sat til 3 m da staldene er naturligt ventileret. Ruheder er valgt som *Landbrug* i oplandet og efter beskaffenheden af naturarealet vurderet ud fra luftfotos i det enkelte naturpunkt f.eks. *Blandet natur med lav bevoksning*.

For at kunne vurdere merdepositionen til kategori 3 natur, er produktionsarealets størrelse for 8 år siden og nudriften fastsat til produktionsarealet, som der er redegjort for i afsnittet indretning og drift.

4. Ammoniakemission

4.1 Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lagre)

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	4422,6	574,2	4996,8
Nudrift	2549,4	545,4	3094,8
8 års-drift	2033,4	344,5	2377,9

Figur 6. § Samlet ammoniakemission i 8 års drift, nudrift og ansøgt drift.

Forskellen mellem ansøgt drift, nudrift og 8. års drift udgøres af;

Anlæg

- 8 års drift: Mødding, gyllebeholder og kalvestald, samt dyretypen Ammekøer og slagtekalve > 6 måneder
- Nudrift: Mødding, gyllebeholder og kalvestald. Derudover er der en ny gyllebeholder med overdækning, og dyrene i kalvestalden er gået over til flexgruppe alle kvæg på dybstrøelse.

- Ansøgt drift:
 - Ny mødding, og eksisterende mødding annulleres
 - To gyllebeholdere hvor den nye gyllebeholder er overdækket
 - Seks kalvehuse
 - Ny kalvestald
 - Ny kalvehytteplads
 - Produktionsarealet er reduceret i eksisterende stald

Forudsætningerne for ammoniakemissionen i ansøgt drift er beskrevet under afsnittet "Indretning og drift".

Oversigt af naturpunkter ? i

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Kat. 3 Skov - tilgroet lysåbent	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1
Kat. 3 Hede	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,1	0,0	0,1
Kat. 2 Hede	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0
Kat. 1 Riggær	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Kat. 1 Surt overdrev	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0

Tabel 7. Naturberegninger

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)

Der er ca. 1,8 km fra husdyrbrugets bygninger til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, som er Habitatområde nr. 78: Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde.

Kategori 1-natur (*nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder*).

Anlægget er beliggende ca. 7,1 km øst for det nærmeste kategori 1 naturområde, som er et surt overdrev på Mandø.

Der er foretaget beregninger i *husdyrgodkendelse.dk*, der viser en totaldeposition på 0,0 kg N. Kravet om maksimal total deposition er overholdt. Der er ikke kumulation i punkt 1. Overdrev (kategori 1 natur). Den maksimalt tilladte totalbelastning på 0,7 kg N/ha/år er overholdt.

Kategori 2-natur (*nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder*).

Anlægget er beliggende ca. 3,4 km nordvest for, det nærmeste kategori 2 naturområde, som er en hede.

Der er foretaget beregninger i *husdyrgodkendelse.dk*, der viser en totaldeposition på 0,0 kg N. Kravet om maksimal total deposition på 1 kg N/ha/år er overholdt.

Kategori 3-natur (*ammoniakfølsomme naturtyper, herunder moser, heder og overdrev, som ikke er omfattet af ovenstående kategori 1 og 2*)

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der ikke noget kat. 3 natur, se figur 9.

Der er foretaget beregninger i *husdyrgodkendelse.dk*, der viser at merdepositionen på de nærmest liggende naturområder ikke overstiger 1 kg N/ha/år.

§ 3 områder

Af figur 9 fremgår de områder, som indenfor en afstand af 1.000 m fra anlægget er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Figur 9. § 3 arealer indenfor 1.000 m fra husdyrbruget.

Vurdering

På baggrund af ovenstående vurderes det samlet, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig forringelse af miljøet.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

Af EF-habitatdirektivets bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter (herefter bilag IV-arter), som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer indenfor et af de udpegede habitatområder eller på andre lokaliteter. På den baggrund kan der udelukkende gives tilladelse til aktiviteter, som vurderes ikke at have en negativ effekt på artens yngle- eller rasteområde. Følgende bilag IV-arter er, ifølge Esbjerg kommune ved miljøtilladelse i 2022, vurderet at kunne forekomme nær husdyrbruget: grøn mosaikguldsmed, grøn kølleguldsmed, birkemus, markfirben, stor vandsalamander, løgfrø, strandtudse, spidssnudet frø, odder, snæbel og af flagermus følgende arter vand-, frynse-, troid-, dværg-, pipistrel-, brun-, syd-, skimmel- og langøret flagermus.

Kommunen vurderede på det tidspunkt, at husdyrproduktionen ikke vil medføre en forøget påvirkning af de nævnte bilag IV- og rødlistearter eller deres levesteder.

Søgning på naturdata.miljoeportal.dk viser, at der ikke er registreret Bilag IV arter ved ejendommens bygningsanlæg.

National beskyttelse af arter af planter og dyr

Foruden den internationale artsbeskyttelse (bilag IV) er andre arter beskyttet af en nationalartsfredning jf. Artsfredningsbekendtgørelsen.

Søgning på naturdata.miljoeportal.dk viser, at der er registreret den fredede fugleart Klyde i nærheden af ejendommens bygningsanlæg.

Biodiversitet – Den danske Rødliste

Jf. Biodiversitetskonventionen har Danmark forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. På den danske Rødliste er arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse, registreret.

Søgning på naturdata.miljoeportal.dk viser, at der jf. Den danske Rødliste er registreret den truede fugleart Klyde i nærheden af ejendommens anlæg.

Vurdering

Det ansøgte byggeri sker i tilknytning til de eksisterende driftsbygninger. Derudover ændres der hverken på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger eller fældes store træer, som kunne udgøre levested for flagermus. Med andre ord sker der ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for eventuelle bilag IV-arter. Derfor vurderes det, at driften ikke vil medføre en forøget påvirkning af eventuelle bilag IV- og rødlistearter eller deres levesteder.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, husdyrgødningslagre m.m. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Udover dyretypen og størrelsen af produktionsarealet er det f.eks. staldindretning, ventilationsystem (afkasthøjde), geografisk placering, strøelse, gødningshåndtering, fodring samt hygiejne i stalden.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 32 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes ved vurdering af, om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug.

Lugtemissionen er beregnet i *husdyrgodkendelse.dk* ud fra oplysningerne om det ansøgte produktionsareal.

I skemanr.: 246416 er der beregnet lugtemission fra staldene.

Geneafstanden er overholdt i forhold til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone. Beregninger fremgår af nedenstående tabel.

Samlet resultat af lugtberegning ? i						
Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Enderupvej 55	0	FMK	127,8	127,8	197,1	Ja
 Gadefennevej 10	0	NY	414,3	372,9	373,4	Ja
 Hviding Ejerslav, Hviding	0	NY	598,1	598,1	1734,1	Ja

Tabel 8. Lugtgeneregning.

Vurdering

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt. Det vurderes derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for omkringboende naboer.

Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget og det ansøgte

Støv

I forbindelse med indblæsning af korn i kornsiloer vil der være meget lidt støvudvikling, da fyldning af siloer sker mekanisk. Siloerne er ikke placeret i umiddelbar nærhed af naboer. Det forventes derfor ikke omgivelserne vil opleve støvgener i forbindelse med indblæsningen.

Når der strøs med halm, vil der være en risiko for lidt støvudvikling. Dette vil dog normalt kun mærkes inde i bygningerne. Strøning i nye kalvehytter og kalvehuse vil ske udendørs, og der vil kunne forekomme støv ved strøning her, disse nye anlæg ligger væk fra nabo, og der vil ikke være gene ved naboer.

Ved interne transporter vil der i tørre perioder kunne være lidt støvudvikling fra kørsel på interne veje på anlægget.

Vurdering

Generelt vurderes det, at støvgener fra ejendommen vil være relative få og kortvarige, og at de derfor ikke vil være til væsentlig gene for omkringboende naboer.

Støj

De væsentligste støjklender på denne ejendomme er fra foderleverancer og støj fra transporter. Derudover vil der i forbindelse med den daglige strøning og kornvalsning være en smule støj, men for at støj mindst muligt foregår strøning og kornvalsning helst på samme tid hver dag.

Valsehuset er isoleret og dermed sikres minimal støj fra bygningen.

Indblæsning af foder. Leverancer af foder foregår af kort varighed.

Støjkilde	Nudrift		Ansøgt drift	
	Driftstid/døgn (t)	Periode pr. år	Driftstid/døgn (t)	Periode pr. år
Korntørring	2 timer pr. uge	Juli-aug.	2 timer pr. uge Kl. 7-16	Juli – aug.
Gyllepumpning (påfyldning af gyl- levogn)	8 min pr. time Kl. 7-22	Feb. - maj Aug. - okt.	8 min pr. time Kl. 7-22	Feb. - maj Aug. - okt.
Strøning	1 time pr. dag i perioden 7-16.	Dagligt i 12 mdr.	1,5 time pr. dag i perioden kl. 7-16	Dagligt i 12 mdr.
Kornvalsning Inde i valsehuset	1 time pr. dag i perioden 8-16	Dagligt i 12 mdr.	1 time pr. dag i perioden 8-16	Dagligt i 12 mdr.
Blanding af foder	-	-	1 time pr. dag i perioden kl. 8-16	Dagligt i 12 mdr.

Tabel 9. Tidsrum for støjklender

I forbindelse med høst ensileres der i plansilo og foderlade. Der vil sammenlagt blive ensileret ca. 5-7 dage pr. år. I forbindelse med ensilering kan eventuelt det blive nødvendigt at arbejde udenfor dagtimerne.

Kornvalseren er placeret inde i et valsehus, for at minimere støj. Der vales altid samtidig med når der strøes og fodres, for at minimere tidsrum for støj fra ejendommen.

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transporter i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr samt intern på bedriften. Endelig er der transporter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt hjemtransport af afgrøder. De fleste transporter er med husdyrgødning og afgrøder. Derfor er belastningen af antallet af transporter i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og høst. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Andre transporter foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af levende dyr kan dog ske døgnet rundt i henhold til slagteriets køreplaner. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Vurdering

Husdyrbruget ligger i et landbrugsområde. Der sker ikke en væsentlig ændring i støjklenderne i forhold til den nuværende drift. Ejendommens beliggenhed i relativ tæt afstand på nabo betyder, at naboen i perioder vil kunne opleve støj fra husdyrbruget. En del af de støjende aktiviteter ligger i dagtimerne f.eks. levering af foder og afhentning af gylle og vil ikke give gener. I forbindelse med ensilering kan der være behov for ar-

bejde om aftenen og natten, hvilket kan give gener. Ensilering foregår imidlertid kun få dage om året, så det vurderes at generne vil blive begrænsede.

Det vurderes, at husdyrbruget på Gadefennevej 4 i betragtning af typer og størrelser af produktionsanlæg-gene, kan ændres uden at medføre væsentlig forøgelse af støj og gener i omgivelserne.

Rystelser

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobe-boelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

Det vurderes, at det ansøgte projekt og håndteringen af forekomst af fluer og skadedyr ikke vil blive en gene for de omkringboende.

Lys

Der er ikke udendørsbelysning på ejendommen.

Ved de seks de seks nye kalvehuse vil der være lys i hytterne, der lyser nedad, som tændes manuelt, når der skal arbejdes ude ved kalvene, når der er mørkt udenfor. Det samme vil være gældende i de øvrige stalde.

Der vil evt. blive opsat svagt orienteringslys i staldene om natten.

Vurdering

Der sker ikke store ændringer af udendørsbelysningen som følge af udvidelsen. Ejendommen er afskærmet af beplantning mod landskabet men kun delvist mod Gadefennevej mod nordøst.

Til- og frakørsels forhold

Til ejendommen er der tre indkørsler. Det er primært den vestlige og den midterste indkørsel, der anvendes i forbindelse med driften. Den østlige er indkørsel bruges som privat indkørsel til stuehuset.

Figur 10. Til- og frakørselsforhold

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transporter i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr samt intern på bedriften. Endelig er der transporter i forbindelse med afhentning af dybstrøelse til biogasselskab, returnering af gylle fra biogasselskab, udbringning af husdyrgødning samt hjemtransport af afgrøder.

Én transport svarer til både en kørsel til og fra ejendommen.

Type	Antal/år Nudrift	Antal/år Ansøgt drift	Kommentarer
Transport levende dyr	47	60	
Indlevering af foder og korn	20	20	
Transport af grovfoder	50	75	
Halmkørsel	60	90	
Dieselolie	5	5	
Udbringning af dybstrøelse	0	0	
Udbringning af gylle	75	75	
Dybstrøelse, afhentning af biogasselskab	100	150	
Gylle retur fra biogasselskab	200	300	
Afhentning af døde dyr	25	30	
Afhentning af affaldscontainer	4	4	
Samlet antal transporter	586	809	

Tabel 10. Antal transporter til og fra ejendommen.

Der forventes at ske en stigning af transporter årligt. Stigningen skyldes hovedsageligt et øget antal dyr på ejendommen.

Afhentning/levering af gødning til biogas sker hele året rundt. De øvrige transporter med afgrøder og udbringning af husdyrgødning sker i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og høst. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Andre transporter foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af levende dyr kan dog ske døgnet rundt i henhold til slagteriets køreplaner. I højsæsonen i marken kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Vurdering

Der er redegjort for til- og frakørselsforhold, samt at transporter så vidt muligt foregår i dagtimerne. Det vurderes på baggrund af ovenstående, at transporter til og fra ejendommen ikke vil medføre væsentlig negativ påvirkning af nærmiljøet.

Fluer og skadedyr

For at bekæmpe skadedyr som kan være til gene for selve ejendommen foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Alle udendørs arealer samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddeligt og rent.

Fluer bekæmpes ved hyppig udmugning, samt med godkendte fluebekæmpelsesmidler i et begrænset, nødvendigt omfang og de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi følges.

Rottebekæmpelse sker via privat firma.

Vurdering

Det vurderes, at det ansøgte projekt og håndteringen af forekomst af fluer og skadedyr ikke vil blive en gene for de omkringboende.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

For at minimere risikoen for nedsivning af stoffer til grundvandet samt beskyttelse af det omgivende miljø, er der redegjort for procedure for håndtering af gylle, kemikalier og olie ved uheld på husdyrbruget.

Redegørelse for mulige uheld:

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: brand, uheld med eller ved gyllebeholderne, herunder f.eks. beskadigelse af gyllebeholderne ved strejfen eller påkørsel, eller på anden måde ved lækage eller overløb, der vil medføre udsivning af gylle. Eller spild af kemi eller olie. Kontrol med gødningsmængder, gødningsanvendelse, antal dyr etc. udføres efter gældende lovkrav (gødningsregnskab og husdyrindberetning) og kontrolleres af Landbrugsstyrelsen. Anvendelse og udarbejdelse af mark-/gødningsplaner er et af hovedpunkterne i BAT-kravene. Det opfyldes til fulde. Det er et styringsredskab der sikrer, at afgrøderne gødes efter behov, at gødning tilføres markerne når vejret tillader det så næringsstofudledningen til det omgivende miljø minimeres.

Minimering af risiko for uheld

Hvis der sker spild af olie under påfyldning, eller hvis det der sker, ikke umiddelbart kan fjernes ved afgravning eller ved brug af sugemateriale (savsmuld eller grus), vil både Alarmcentral (tlf. 112) og Miljøvagt blive kontaktet. Hvis der er mistanke om, at olie eventuelt kan sive ud af tanken, vil tanken blive tømt for olie. Såfremt det drejer sig om en mængde, som ejer ikke selv har mulighed for at fjerne, vil enten brandvæsenet eller en slamsuger, der må tage imod olieaffald, blive kontaktet, så tanken kan blive tømt. Såfremt der er sket spild, der ikke kan fjernes, vil både Miljøvagten og Alarmcentralen (tlf. 112) blive kontaktet.

Gyllebeholderne er underlagt 10-års kontrol, hvor en kontrollant kontrollerer beholderens tæthed og kabler over og under terræn. Derudover er gyllebeholderne placeret sådan, at den er under dagligt opsyn for eventuelle revner, rust på synlige kabler, gylleudsivninger og andet. Ved påkørsel eller strejfen af gyllebeholderne med maskiner eller andet vil eventuelle revner blive tilset med det samme og udbedret straks. Hvis revnen ikke kan udbedres ved egen hjælp, vil beholderproducenten blive kontaktet om assistance.

Gylletankene tømmes med selvlæssende gyllevogne påmonteret sugekran.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Hvis gyllebeholderen skulle springe, vil alarmcentralen på tlf.: 112 blive kontaktet øjeblikkeligt.

Ved driftsuheld, hvor der er sket, eller hvor der er fare for at ske en større forurening af omgivelserne, vil alarmcentralen straks blive kontaktet på tlf.: 112.

I tilfælde af lækage på gyllebeholderen vil der ikke ske en hurtig afstrømning, da terrænet omkring ejendommen er forholdsvis fladt. Det vil dog efterhånden løbe mod grøften syd for ejendommen. Denne kan nem spærres ved at smide en halmballe eller jord i grøften. Ved lækage på den nye gyllebeholder vil gyllen løbe langs vejen.

Vurdering

Det vurderes, at der er taget tilstrækkelige forholdsregler i tilfælde af et uheld, ved at der er en procedure for, hvad der skal gøres i tilfælde af et uheld, og hvad der skal gøres for at minimere risikoen for uheld.

Forslag til egenkontrol

- Kontrol med gødningsmængder, gødningsanvendelse, antal dyr etc. udføres efter gældende lovkrav (gødningsregnskab og husdyrindberetning) og kontrolleres af Landbrugsstyrelsen. Anvendelse og udarbejdelse af mark-/gødningsplaner er et af hovedpunkterne i BAT-kravene. Det opfyldes til fulde. Det er et styringsredskab der sikrer, at afgrøderne gødes efter behov, at gødning tilføres markerne når vejret tillader det så næringsstofudledningen til det omgivende miljø minimeres.
- Der overvåges ved gyllepumpning
- Der udføres 10-årig beholderkontrol.
Der etableres flydelag på gylletanken for at minimere ammoniakemission, flydelaget kontrolleres månedligt og der føres logbog over kontrollen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere efterses årligt for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandør.

- Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der er etableret et flydelag senest efter 14 dage, forudsat at der er gylle i tanken.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Ansøger står for sprøjtningen og her føres der journal over forbruget af sprøjtemidler.
- Ved overpumpning af gylle til gyllebeholder, tjekkes først om der er plads i gyllebeholderen.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- I løbet af dagen og i forbindelse med den daglige drift bliver dyr, anlæg, installationer og materiel holdt under opsyn.

Vurdering

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug kan eventuelle uhensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes.

Det vurderes samlet set, at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet

Væsentlige virkninger fra reststoffer, affaldsproduktionen, samt ved brugen af naturressourcer.

Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin m.m.)

Opbevaring af reststoffer skal ske på en forsvarlig måde, så der ikke er risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Olie

På ejendommen anvendes der olie, i form af dieselolie og smøreolie. Dieselolie anvendes til landbrugsmaskinerne i forbindelse med markarbejdet. Dieselolien opbevares i maskinhuset i en overjordisk tank på 5.900 liter fra 2010. Begge tanke er placeret på fast bund med afløb til fortank. Tanken er forsynet med en overfyldningsalarm, for at undgå en evt. jordforurening ved påfyldning af tanken. Smøreolie anvendes til traktorer og maskiner, og opbevares i maskinhuset i olietønder hævet over underlag i spildbakke, de placeret på fast bund uden afløb. Olieaffald afleveres på den kommunale modtagestation eller afhentes af godkendt firma.

Kemikalier og pesticider

På ejendommen anvendes der kemikalier hovedsagligt i form af pesticider og rengøringsmidler. Det er minimalt hvad der anvendes af rengøringsmidler. Ved vask af stalde anvendes iblødsætning og højtryksrensere. Andre former for kemikalier der er klassificerede og mærket som giftige eller meget giftige opbevares i aflåst kemikalierum i maskinhuset. Nødvendige rengøringsmidler/kemikalier bruges op i ejendommens drift, hvorved der normalt ikke er kemikalieaffald til bortskaffelse. Hvis reglerne ændres så et kemikalie, der tidligere har været benyttet på ejendommen, bliver ulovligt at bruge, bortskaffes eventuelle rester hurtigst muligt til Kommunal Modtagestation.

Medicin

Medicinen opbevares i et køleskab i stalden. Eventuelle medicinrester returneres til dyrlæge eller apotek. Det er dog sjældent at det sker, da alt det indkøbte opbruges. Skarpe og spidse genstande opbevares i lukket beholder i stalden, og afleveres til dyrlæge eller på kommunal genbrugsstation.

Vurdering

Det vurderes, at reststoffer opbevares og håndteres miljømæssigt forsvarligt på ejendommen.

Affald

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse. Affaldet tilstræbes opbevaret og bortskaffet i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Esbjerg Kommune.

I det nye lager i østenden af den nye stald, vil der ske kildesortering af affald.

Alt affald fra container afhentes af privat renovationsfirma cirka fire gange om året.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.). Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Øvrigt farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-sparepærer, oliefiltere, batterier eller spraydåser indsamles i serviceum/værksted. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Olieaffald afleveres på den kommunale modtagestation eller afhentes af godkendt firma.

Nødvendige rengøringsmidler/pesticider/kemikalier bruges op i ejendommens drift, hvorved der normalt ikke er kemikalieaffald til bortskaffelse. Hvis reglerne ændres så et kemikalie, der tidligere har været benyttet på ejendommen, bliver ulovligt at bruge, bortskaffes eventuelle rester hurtigst muligt til Kommunal Modtagestation.

Vurdering

Affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med gældende lovgivning og affaldsdirektiver, og det vurderes ikke, at håndteringen heraf kan medføre risiko for forurening af miljøet.

Døde dyr

Døde dyr opbevares overdækket af et kadaverdækken på plads ved gylleboldere (jf. figur 11).

Placeringen af afhentningsstedet ligger ugeneret i forhold til nabobeboelser og forbipasserende. Døde dyr tilmeldes til afhentning af DAKA senest 24 timer efter dødsfaldet er konstateret. Dog er der andre regler ved opbevaring af døde dyr i lukket containere, i køle- eller fryseanlæg, jf. §§ 9-11 i Bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget efterlever Bekendtgørelse nr. 558 af 01/06/2011 om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

Grundvand

Husdyrbruget ligger ikke i område for særlig drikkevandsinteresse.

Husdyrbruget ligger ikke indenfor boringsnære beskyttelsesområder, nitratfølsomt indvindingsområde eller sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområde.

Der er ingen boringer på husdyrbruget.

Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.

Vurdering

De generelle regler for opbevaring af husdyrgødning og indretning af stalde sikrer, at der er minimal risiko for, at der sker udslip fra gødningsopbevaringslagre og stalde, som kunne give anledning til forurening af grundvandet. Desuden er der særlige regler for udnyttelse og udbringning af husdyrgødning, der sikrer en minimal udvaskning af næringsstoffer til grundvandet.

Ud fra ovenstående vurderes det, at den påtænkte driftsændring ikke vil have indvirkning på grundvandet.

Vandforbrug og vandinstallationer

Vandforbruget på dette husdyrbrug anvendes primært til drikkevand og rengøring af stalde og redskaber. Der anvendes vand fra Hviding vandværk.

I alle stalde anvendes der drikkekopper, hvorved vandspild undgås. Lækager identificeres, stoppes og repareres hurtigst muligt.

	Nudrift (m ³)	Ansøgt drift (m ³)
Vandforbrug	5.600	8.400

Tabel 11. Vandforbrug

Med en øget besætning på ejendommen, vil vandforbruget stige.

Vurdering

Der er hele tiden fokus på at minimere vandforbruget, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker, der forbruger vand. Det vurderes derved, at brugen af naturressourcer sker på en forsvarlig måde.

Energi

På ejendommen anvendes der energi i form af el og dieselolie-

Elforbruget anvendes hovedsagligt til pumpning til gyllebeholder og belysning.

	Nudrift	Ansøgt drift
Elforbrug (kWh)	80.000	84.000
Dieselolie (l)	36.000	38.000

Tabel 12. Energiforbrug

Energiforbruget i for af el og diesel forventes ikke at stige væsentligt med udvidelsen.

Af energibesparende teknikker kan nævnes lavenergipærer/LED pærer.

Der er naturlig ventilation i staldene, hvorfor der ikke er et energiforbrug til ventilatorer.

Vurdering

Der er hele tiden fokus på at minimere energiforbrug, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker, der forbruger energi. Det vurderes derved, at brugen af naturressourcen sker på en forsvarlig måde. På baggrund af ovenstående, vurderes det, at der på ejendommen er fokus på besparelse af energi, og driften af husdyrbruget forventes ikke at medføre væsentlige følgevirkninger for miljøet på baggrund heraf.

Klima

Klimapåvirkninger søges begrænset ved at holde fokus på energiforbrug og transporter, så CO₂-belastningen minimeres så vidt muligt. Dette er beskrevet i foregående afsnit vedr. "Energi" med diverse tiltag.

Denne ejendom bidrager til klimainsatsen med bl.a. følgende tiltag:

- Der anvendes LED-belysning i stalden, som minimerer elforbruget.
- Overdækning af gyllebeholder, reducerer metanudledningen, pga. at der skabes et bedre miljø for visse mikroorganismer, som er drivhusgasreducerende.
- Husdyrgødning afsættes til biogas, hvor det bidrager til produktion af elektricitet og varme. Jf. Energistyrelsen reducerer afgangning af husdyrgødning udledningen af drivhusgasser fra ejendommens husdyrhold, og det er medvirkende til at nedsætte udledningen af CO₂ fra afbrænding af fossile energi ved at erstatte naturgas. Gødskningen med biogasyggle har en lavere lattergasemission end fra rågylle.
- Arealerne ligger forholdsvis samlet. Gyllen leveres retur fra biogasanlægget, direkte i tanke der ligger nær de arealer, gyllen skal udbringes på. Derved minimeres vejtransporten med traktor og gyllevogn. Dette bidrager til et lavere forbrug af brændstof. Desuden er CO₂-udledningen lavere ved transport med lastbil, fremfor traktor.
- Der er god opbevaringskapacitet. Derved kan gyllen gemmes og udbringes på det mest optimale tidspunkt i forhold til afgrødens mulighed for kvælstofoptag, hvilket vil begrænse omdannelsen af kvælstof til lattergas.

Figur 11. Oversigtskort

BAT (ammoniak)

I lovgivningen er der faste krav hertil, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Projektets BAT-emissionsniveau er beregnet i *husdyrgodkendelse.dk*. BAT-emissionskravet er overholdt.

Samlet BAT beregning 			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	4423	574	4997
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	4423	574	4997
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel. 13 BAT-beregning

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde 				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Kalvestald	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Kalvestald	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Ny stald	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
kalvehus 1	Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
kalvehus 2	Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
kalvehus 3	Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
kalvehus 4	Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
kalvehus 5	Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
kalvehus 6	Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Kalvehytter	Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Tabel 14. Forudsætninger for BAT-beregning

Vurdering

På baggrund af ovenstående vurderes det at projektet lever op til lovgivningens krav.

Eventuelle grænseoverskridende virkninger

Ifølge IE-direktivet har et anlæg grænseoverskridende virkning, hvis anlægget kan få en betydelig negativ indvirkning på miljøet i en anden EU-medlemsstat.

Vurdering

Alene på grund af afstanden, vurderes det i den konkrete sag, at det ansøgte projekt ikke vil give anledning til væsentlige virkninger på miljøet i andre EU-medlemsstater.

Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse det ansøgte virkning på miljøet

I dette afsnit er de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet, nævnt. I alle de foregående afsnit vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- Ejendommen er beliggende i område med landskabelige interesser. For at undgå at skæmme landskabet, opføres den nye stald i parallelt med eksisterende stald, i samme farver og dimensioner og afskærmet af eksisterende bygninger og beplantning.
- Staldsystemerne i de eksisterende stalde og nye stalde, er dybstrøelsesstalde med henblik på at minimere ammoniakfordampningen fra staldanlægget.
- Der udarbejdes mark-/gødningsplan for ejendommens jordtilliggende, hvorved fosfor- og nitratudvaskning minimeres.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Olietanke står indendørs på fast gulv uden afløb og vask af sprøjte sker på vaskeplads med afløb til gyllebeholder, derved er der ikke risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- Der er flydelag eller overdækning på gyllebeholderne, hvilket minimerer ammoniakfordampningen fra lagrene.

Vurdering

Det vurderes, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for f.eks. rotter. Desuden vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet.

Befolkningen og menneskers sundhed

Højt ammoniakindhold i luften kan være sundhedsskadeligt for mennesker. Der er via lovgivningen indført en begrænsning på ammoniakemissionen for husdyrbrug i form af krav om miljøvenlig teknologi (BAT). BAT kravet er medvirkende til at de overordnede mål om begrænsning af ammoniakindhold i luften overholdes. På Gadefennevej 4 overholdes lovgivningens krav til BAT, hvorved ammoniakindholdet i luften begrænses.

Der er i tidligere afsnit gjort rede for, at der ikke forventes væsentlige gener for omgivelserne med støv, støj eller lugt mv.

I forbindelse med ansøgte projekt udledes der ikke sundhedsskadelige stoffer som f.eks. tungmetaller eller dioxin. Det vurderes derfor, at projektet ikke vil medføre nogen påvirkning af menneskers sundhed. Der vil ikke forekomme luftforurening eller forurening af vand, der kan påvirke befolkningen og menneskers sundhed. I forbindelse med befolkning og menneskers sundhed påvirker anlægget mest med støv, støj, lugt og ammoniakemissioner. Reglerne for ammoniak og lugt er overholdt. Ved management og foranstaltninger, forventes det, at støj og støv ikke vil give anledning til nabogener.

Vurdering

Ud fra ovenstående vurderes det, at husdyrbruget på Gadefennevej 4 kan drives på stedet uden at påvirke menneskers sundhed negativt.

Alternative løsninger

Den ansøgte løsning er valgt, idet den giver den optimale løsning indenfor de eksisterende fysiske og økonomiske rammer, som landmanden har til rådighed. Nybyggeriet er placeret, så anlægget fremstår harmonisk.

Udover den valgte løsning er der vurderet på alternative muligheder mht. placering af byggeriet. Der er dog ikke mange muligheder, idet ejendommens byggefelt er fuld udnyttet, og samtidig et ønske om, at sikre mest mulig harmoni i byggeriets placeringer.

Vurdering

Ud fra de alternativer der er beskrevet, vurderes det, at det valgte projekt tager hensyn til omgivelserne (naboer m.m.), miljøet og husdyrbruget.

Samspillet mellem faktorerne jf. § 4 stk. 8 nr. 5.

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der vurderes, om der er kumulative effekter som følge af et samspil mellem to, flere eller alle faktorerne:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur, samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.

Vurdering

Det vurderes ud fra beskrivelser og vurderinger i miljøkonsekvensrapporten, at den kumulative effekt mellem punkt 1-4 ikke vil have væsentlige direkte eller indirekte virkning på omgivelserne.

Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten

Denne ansøgning er udarbejdet efter Husdyrloven og det vurderes ud fra ovenstående beskrivelser og vurderinger, at det ansøgte væsentlige direkte og indirekte virkninger ikke vil have en negativ påvirkning på følgende punkter:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur, samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.
5. Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter 1-4.
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovennævnte faktorer 1-5.